tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

23 Temmuz 1974
Yıl: 1, Sayı: 18
150 Kuruş
Her hafta salı günü yayınlanır

kitle

haftalık gazete

Sahibi: *Dr. Ziya Oykut* / Sorumlu Müdür: Orhan *Doğançay* / Yönetim yeri: Cağaloğlu, Molla Fenari sok. 23/3, İstanbul / *İzmir:* Gazi Bulvarı 1336 Sok. Kat 2/6 / Abone şartları. Yıllık 50. Altı Aylık 30 lira Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım: Hür Dağıtım.

Dizgi - Baskı: Murat Matbaacılık. / Baskı tarihi: 22.7.1974

Bütün üslerden arınmış, tam bağımsız ve demokratik Kıbrıs

Amerikan emperyalizminin maşası durumundaki Yunan cuntasının Kıbrıs'daki faşist darbesi Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesi sonucunu doğurmuştur. Ecevit hükümeti hareketin amacını, Kıbrıs'ın bağımsızlığnı sağlamak Adada demokrasiyi yeniden kurmak, Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünü korumak ve zulüm altındaki Kıbrıs halkına yardım etmek, özgürlük götürmek olarak ifade edilmiştir. Özellikle Başbakan Ecevit de ifadesini bulan bu amaçlar, şüphesiz ki dünyadaki ve ülkemizdeki tüm demokratik ve barışsever güçlerin destekleyici hedeflerdir.

Son gelişen olaylar Kıbrıs'da meselenin temelde «milliyetler» meselesi olmadığını, sınıfsal bir mesele olduğunu gösterdi. Kıbrıs yerli burjuvazisinin temsilcisi olan Makarios yönetiminin Emperyalizme ve onunla bütünleşmiş Yunan burjuvazisine karşı çıkması ve Adayı Bağımsız bir ülke olarak üçüncü dünya safların da tutmaya çabalaması meydana gelen olayların, yani emperyalist-faşist güçlerin müdahalesinin temel nedenlerinden biridir.

Emperyalist güçler adayı bir askeri üs olarak tutmak istemekte ve bu amaçlarını ABD emperyalizmine faşist Yunan cuntası aracılığıyla güçleştirmeye çalışmaktadırlar.

Emperyalizme bağımlı, onun ortağı Yunan finnas kapitali ve onun faşist yönetimi ile Kıbrıs halkının ve Kıbrıs yerli burjuvazisinin arasındaki çelişki giderek artmıştır.

Ayrıca Kıbrıs küçük buruvazisinin desteğini alan Makarios yönetimi, izlediği sosyal demokrat politika ile içteki sınıf çelişkilerini yumuşatıcı bir rol oynamıştır.

Böylece Kıbrıs'daki anti-emperyalist mücadele giderek güçlenmiştir. Kıbrıs halkının bağımsızlık ve demokrasi özlemleri emperyalizme bağımlı faşist Yunan cuntasına ve onun içteki uşaklarına karşı mücadelede somutlanmıştır.

Kıbrıs'da işçi sınıfı partisi ve sol partiler Makarios'un bağımsızlıkçı tutumunu destekliyorlardı. Yüzbinlerce Kıbrıslı emekçi emperyalizmin ve Yunan faşizminin Kıbrıs üzerindeki emellerini kavramıştı. Ayrıca emekçi halk hareketinin demokrasi ve sosyalizm mücadelesi de güçlenmekteydi.

Oysa emperyalistler Doğu Akdeniz'i bir emperyalist gölü haline getirmek istiyorlardı. Emperyalizmin Orta-Doğu'dan kolay kolay çekilmeğe niyeti yoktu, tersine emperyalizm özellikle ABD emperyalizmi daha sağlam yerleşmek istiyordu. Kıbrıs Doğu Akdenizde elverişli bir üsdü. Emperyalist kuvvetler Kıbrıs'daki bağımsız statünün devam etmesi halinde, demokrasinin sürmesi durumunda, hem bu ülkeden yeteri kadar yararlanamayacaklar, hem de —daha önemlisi— emekçi halk hareketinin güçlenmesini önleyemeyeceklerdi. Kıbrıs'da emekçi halkın demokratik iktidarının kurulması ise emperyalizm için büyük bir kayıp olurdu.

Bu bakımdan emperyalist kuvvetler adanın bağımsız kalmasını önlemek ve Kıbrıs'da emekçilerin iktidara gelmesine engel olmak için son zamanlarda çabalarını iyice yoğunlaştırmışlardı.

Burada kullanacakları güç, elbette ki faşist Yunan Cuntası ve onun Kıbrıs'daki faşist çözümleriydi. Nitekim 15 Temmuz'da bu «şer» kuvvetleri harekete geçerek gerici darbeyi gerçekleştirdiler. Komplocular emekçi halk hareketinin öncü militanları tarafından direnişle karşılaştılar.

Böylece Kıbrıs'da korkunç bir sürek avı başladı. Komplocu faşistler devrimci ve yurtseverleri katlediyor veya tutukluyorlardı. Beş gün içinde olaylar yatıştı ve faşist Nikos Sampson duruma hakim oldu. Kitle halindeki tutuklamalara geçti.

Ecevit hükümetinin, garantör devletlerden İngiltere ile yaptığı temaslar bir sonuç vermedi. Çünkü, her ne kadar Kıbrıs'daki olaylarda başrolü Amerikan emperyalizmi oynamakta ise de İngiltere ve diğer emperyalist ülkeler de bir oyalama taktiği içindeydiler. Çoğu Batı ülkeleri faşist darbeyi kınayan bildiriler yayınlamakla yetindiler. NATO «sözde üzüntüleriyle dolu» sözde bir bildiri yayınladı. Amaç açıktı: Oradaki emekçi halk direnişi tamamen kırılıp demokrasi yokedildikten sonra, devrimciler öldürülüp tutuklandıktan sonra, adada «sulh sükûn» sağlandıktan sonra, emperyalistler Kıbrıs'ı tam bir NATO üssü olarak donatacaklar ve Amerika ile İngiltere arasında varolan Kıbrıs pazarlığı o zaman bir çözüme bağlanacak ve Kıbrıs askeri üs olarak emperyalistlerin iyice cirit attıkları bir adaya dönüşecekti.

Emperyalistlerin ada üzerindeki bu emelleri devam etmektedir. Fakat Türkiye'nin adaya çıkartma yapmasıyla olay çok daha değişik faktörler içeren bir duruma girmiştir.

Hükümetimiz, adaya yapılan çıkartmanın bir istila olmadığını, amacın tamamen adada barışı ve demokrasiyi sağlamak olduğunu belirtmiştir. Türkiye Hükümeti Ada'ya sadece Kıbrıs'daki Türk soydaşlarımızın haklarını korumak için değil, aynı zamanda Rum kökenli Kıbrıs halkına da demokrasi getirmek için müdahale edildiği belirtmektedir. Gene Türkiye hükümeti, Kıbrıs'ın bağımsızlığına ve toprak bütünlüğünü korumak amacını açıklamıştır.

Halkımızın demokratik özlem ve istekleri öte yandan genel olarak demokratlığın ve barışçılığın gerekleri de böyle bir tutumu öngörmektedir.

Bu amacın sonuna kadar devam etmesi için şu noktalara dikkat edilmesi özellikle gereklidir:

● ABD'nin **şu andaki** hesabı adada Türk-Yunan çatışmasını bir süre devam ettirip, sonra da ateş kesi sağlayarak işi diplomatik yollara akıtmaktır. Böylece Ada'da Türk ve Yunan kuvvetleri belli bir denge altında tutulacaktır. Böyle bir statüde, faşist, Sampson yönetimi devrilmiş olsa bile Kıbrıs'da demokrasiye ve bağımsızlığa geri dönmek hayli güç olacaktır.

● Emperyalizmin Kıbrıs üzerindeki çok yanlı oyununu görmek gerekir. Ecevit hükümetinin görevi bu oyunlara alet olmak değil, tersine Kıbrıs'ın tüm bağımsızlığı için vermiş olduğu sözü tutmaktır. Kıbrıs'da kısa zamanda demokratik ve serbest seçimlerin yapılması ve Kıbrıs halkının kendi yöneticilerini kendisinin seçerek, emperyalizmden arınmış bağımsız ülke statülerine gelmesi, bölgede barış için gerekli şarttır.

● Öte yandan emekçi halkların birbirlerine kırdırılmasında" başta sonuç vermeyecek, şoven tutumlara karşı son derece dikkatli olmak gerekir. Halkların birbirlerine kırdırılması Rum Türk düşmanlığının Ada'da körüklenmesi emperyalizmin eski oyunu olmuştur. Bu oyuna kapılmak Türkiye'nin bağımsızlıkçı ve özgürlükçü amaçlarına ters düşecek ve bu amaçlara varılmasını engelleyecektir.

14 İLDE SIKIYÖNETİM İLAN EDİLDİ

Demokratik güçler bu sınavı da başarıyla verecektir

Kıbrıs konusundaki son gelişmeler üzerine hükümetin aldığı 14 ili kapsayan Sıkıyönetim kararı Meclis'de oybirliği ile kabul edildi. Türkiye'nin, aralarında İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da bulunan 14 önemli ilindeki Sıkıyönetim uygulaması bir ay süreli olacaktır.

Bir savaş durumunun ortaya çıkması yüzünden Anayasa'nın ilgili maddesine uygun olarak ilân edilen sıkıyönetimin amaçları açıktır: Bu sıkıyönetim yurt dışından gelebilecek müdahale ve saldırılara karşı, savaş düzenini sağlayabilecek bir tedbir olarak zorunlu görülmüştür. Hükümetin sıkıyönetim kararını tartışılmaz bir zorunluluk karşısında verdiği bilinmektedir.

Ancak, Türkiye uzun bir sıkıyönetim döneminin, bir «olağanüstü» dönemin yaralarını henüz sarmaya başlamış, demokratik gelişmeye doğru adım adım ilerleyen; tüm demokratik güçlerin, mücadelelerini bütün engellere ve demokrasi düşmanlığına rağmen sürdürmeye çalıştıkları bir ülke olmuştur. Demokrasinin, belli sınırlar içinde de olsa ancak onarılmaya başlandığı, demokratik güçlerin adım adım yol aldığı ve aşama katettiği Türkiye'de, dış şartların zorlaması olan ve dıştan gelecek müdahalelere karşı ilân edilen sıkıyönetim, başta hükümet ve emrindeki güçler olmak üzere, tüm demokratik güçlere de önemli görevler yüklemektedir. Başbakan Ecevit Meclis'te yaptığı konuşmada «içerde ve dışarda» demokrasi sorununu vurgulamış, demokrasi üzerinde özellikle durmuş ve son gelişmeleri «demokrasi»nin bir zaferi olarak gördüğünü, demokrasinin her türlü faşist dikta rejimine «her şart altında» üstünlüğünü, özellikle vurgulamıştır. Bu vurgu boşuna değildir.

Kıbrıs sorununun yarattığı ortamın zorunlu sonucu olan bir aylık sıkıyönetim dönemi Türkiye demokrasisinin geçireceği en önemli sınavlardan biri olacaktır. Bu süre içinde, ülkede demokrasinin adım adım ilerlemeye, gelişmeye devam etmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmaması, sıkıyönetimin ilân edilme amaçları ve gereklerinin asla gözden kaçırılmaması bu sınavın başarıyla atlatılmasının birinci şartıdır.

Demokratik eğilimli ve özgürlüklerden yana hükümet başta olmak üzere tüm demokratik güçler, Kıbrıs'ta bağımsızlığı ve demokrasiyi sağlamak üzere girişilen bir müdahalenin zorunlu sonucu olan 14 ilde sıkıyönetimin, Türkiye'de demokrasinin gelişmesini asla zadelememesi için büyük bir sorumluluk ve kararlılıkla davranmalıdırlar. İçinde bulunduğumuz son derece nazik siyasal ortam, Türkiye'de demokrasinin, özünde bir adım bile gerilemesine elverişli değildir. Emperyalizm en büyük kozu olan faşizmle birlikte kapımızda beklemektedir. Bu kapıyı aralamak, bunca çaba bahasına kazanılmış olan nisbi demokrasiyi yeniden kaybetmek olur. Dışarıya demokrasi ve bağımsızlık götürmek için harekete geçenler, kendi ülkelerinde demokrasiyi korumak için çok daha duyarlı ve sorumlu olmak zorundadırlar. Halkımızın demokratik özlemleri ve demokratik güçlerin azmi bu sınavı da başarıyla atlatmamıza yardımcı olacaktır.

Emperyalizmin oyununa düşmemek için

Emperyalizmin ve faşizmin Kıbrıs'da gerçekleştirdiği darbe üzerine, Türkiye'nin aldığı müdahale kararının amaçları, Hükümet sözcüleri ve Başbakan tarafından Kıbrıs'ın bağımsızlığının sağlanması, Kıbrıs"ta demokrasinin yeniden kurulması, Ada'nın toprak bütünlüğü ve Ada halkının güvenliği olarak açıklandı. Müdahale, ancak bu amaçlar sonuna kadar izlenildiği ve bu amaçlardan taviz verilmediği, kısaca emperyalizmin oyunlarına ve planlarına gelinmediği takdirde başarılı sonuçlara varabilir ve ancak o zaman dünyanın ve ülkemizin tüm barışsever, bağımsızlıkçı ve demokratik güçlelerinin destek ve güvenini sağlayabilir. Bunun dışında, açıklanan tüm haklı amaçlara rağmen, Ada'nın taksimini, yani özünde Ada'nın bir emperyalist üs, haline getirilmesini doğuracak bir müdahale, Kıbrıs'ın bağımsızlığını sağlayamayacağı gibi Ada'da demokrasiyi de yeniden kuramayacak ve amaçlarından sapmış olacaktır.

Öte yandan Kıbrıs'da son gelişen olaylar, Türkiye'nin Ada'ya müdahalesi ve bu yüzden Türkiye içinde doğan ortam, en küçük bir yanlış adım ve düşünceyi şovenist eğilimlere dönüştürebilecek niteliktedir.
Şoven eğilimlerin güçlendirilmeyeceği, karşımızdaki görünür düşmanın faşist Yunan Cuntası olduğu Kıbrıs Rumlarına barış ve özgürlük götürülüceği Hükümet sözcüleri tarafından da defalarca belirtilmiştir.

Ancak önemle dikkati çekmek istediğimiz nokta, bu haklı amaçların ve iyi niyetlerin emperyalist güçlerin oyunları karşısında oldu bittilerle saptırılmasıdır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin baştan beri savunduğu tutuma uygun olarak, tek savunulabilir hedef ve sonuna kadar ne bahasına olursa olsun direnilmesi gereken tutum, tüm üslerden arınmış, tam bağımsız ve demokratik Kıbrıs Cumhuriyetinin yeniden ve göstermelik olarak değil de gerçekten kurulmasıdır.

KİTLE

TSİP Kıbrıs müdahalesi ile ilgili bildiri yayınladı

«Emperyalizmin kuklası faşist Yunan Cuntası'nın, Akdeniz'deki emperyalist emelleri ve faşist özlemleri gerçekleştirmek üzere Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını çiğnemesi, Türkiye'nin garantör devletlerden biri olarak Ada'ya müdahalesine yol açmış bulunuyor. Bu müdahale, yoğun diplomatik temaslardan bir sonuç alınamaması üzerine ve Hükümet sözcüleri ve Başbakan'ın resmen bildirdiği gibi Kıbrıs'ın bağımsızlığı, Ada'da özgürlük ve demokrasinin yeniden kurulması için yapıldı.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi emperyalist etkilerden, NATO üslerinden arınmış bağımsız ve demokratik bir Kıbrıs Devleti'ni Kıbrıs sorununun Akdeniz'de barışı halkımızın çıkarlarını da en uygun çözüm olarak görmüştür. Faşist Yunan Cuntası'nın ve emperyalizmin emellerine, faşist cuntanın oyuncağı gayrı meşrû kukla Sampson hükümetine ve Kıbrıs'ın bağımsızlığını ihmal edecek her türlü çözüme kesinlikle karşıyız. Hükümetin, Sayın Başbakan Ecevit'te sözcülüğünü bulan Kıbrıs'ın bağımsızlığı, özgürlüğü ve demokrasi» amaçlarını destekliyoruz.

Özgürlük ve demokrasiden yana tüm güçlere, başta Ecevit hükümeti olmak üzere bugün herzamankinden daha önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin başında, dünya barışı ve Türkiye halkının çıkarları doğrultusunda, müdahalenin açıklanan amaçlarını sonuna kadar izlemek ve savunmak gelmektedir. Emperyalizmin çeşitli plan ve oyunları karşısında her an uyanık bulunmak, emperyalizmin, Ada'nın bir NATO üssü olarak kalması için her türlü imkânı kullanacağını bilmek zorundayız.

Ayrıca, emekçi halkların birbirlerine kırdırılmasından başka bir sonuç vermeyecek şoven milliyetçiliğe karşı olduğumuza, Kıbrıs'da bağımsızlık ve demokrasinin yeniden kurulması içtenlikle isteniyorsa bu konuda son derece titiz olunmasının gerektiğine ısrarla dikkat çekeriz.

Partimiz, Kıbrıs'ın bağımsızlığı, özgürlüğü ve demokrasi yani Kıbrıs halkının kendi kaderini tayin hakkı olarak gördüğü amaçların sonuna kadar sürdürülmesi, emperyalizmin her türlü oyun ve planına karşı uyanık bulunulması gereğini bir kere daha tekrarlarken, yurdumuzun ve dünyamızın tüm yurtsever, ilerici, barışsever güçlerinin üslerden arınmış bağımsız Kıbrıs'ın kurulması için sürdürecekleri çabaları destekleyecekuir.

Kıbrıs'taki faşist darbe yıllar önce planlanmıştı

Emperyalizmin haftalardır hatta yıllardır titizlikle tezgahladığı ve Kıbrıs'taki demokratik iktidarı devirip Kıbrıs'ı bir NATO üssü haline getirme planı uygulamaya sokuldu. Faşist Yunan Cuntası'na bağlı subay ve 950 kişilik Yunan Alayı bir darbe ile bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetini devirdi. Faşist darbenin vurucu gücünü, Yunan Alayı, Kıbrıs Ulusal Muhafız gücüne komuta eden 650 Yunan subayı ve birkaç bin faşist oluşturdu.

Olayları yakından izleyenler için hiç de sürpriz olmayan darbe, yıllardan beri titizlikle planlanmış ve safha safha uygulanmıştır. Makarios yönetiminin ve Rum kesimindeki ilerici - demokratik güçlerin 1968'den beri sürdürülen toplumlararası görüşmelerde «Bağımsız, üniter Kıbrıs» görüşünden her hangi bir tavize yanaşmamalarından dokeri üs durumuna getiremeyen emperyalizm ilk adım olarak Makarios yönetimini yıpratma yolunu seçmiştir. Grivas yeniden Ada'ya döndürülmüş ve faşist EOKA-B örgütünün militanları ile Kıbrıs Ulusal Muhafız ordusunu eğitmekle görevli 650 Yunan subayının yürüttüğü terör hareketleri kısa zamanda Kıbrıs'ı sarmış ve Makarios yönetimini zor durumlara sokmuştur. Ancak Yunanistanın müdahale tehdidi yüzünden bu terör hareketlerine karşı etkili tedbirler alamayan Makarios, toplumlararası görüşmelerde başarılı bir diploması izleyerek anlaşma ihtimallerini kuvvetlendirmiştir. Nitekim güçlerini iyi hesaplayan Makarios yönetimi ilkin faşist EOKA-B örgütünün artıklarını temizlemiş ardından da sık sık meydana çıkarılan darbe girişimlerinin hemen hepsinin ardında bulundukları görülen 650 eğitimci (!) subayın Ada'dan çıkarılması için hazırlıklara başlamıştır.

Türk ve Rum toplumlarının anlaşması halinde, demokratik havanın Ada düzeyinde yaygınlaşacağını ve Kıbrıs'ı emperyalizmin bir üssü haline getirme umutlarının bir daha dönmemecesine yok olacağını gören güçler bu durumda Yunan Cuntasını harekete geçirmişler ve bilinen darbe gerçekleştirilmiştir.

Darbeyi izleyen günler

Darbeyi izleyen günlerde, İngiltere, Amerika, Yunanistan ve Türkiye başkentlerinde çok yoğun diplomatik temaslar sürdürülürken, Kıbrıs'da darbeciler Nikos Sampson adlı faşist EOK'cıyı Cumhurbaşkanı ilân etmişler, Kıbrıs'ın Birleşmiş Milletler daimî temsilcisi Rossides'i görevinden azletmeye kalkışmışlar ve bulabildikleri beş kişiyi de bazı bakanlıklara getirerek, meşrû hükümet olarak tanımalarını istemişlerdir. Ancak bütün bunlar, durumun görünen yanı olmuştur. Gerçekte ise Kıbrıs'ta korkunç bir faşist terör başlamış, binlerce Kıbrıslı yurtsever, demokrat ve sosyalist tutuklanmış, öldürülmüş, çeşitli baskılara maruz bırakılmıştır.

Kıbrıs'da terör böylece sürüp giderken, aslında hemen hemen gerçekleşmiş olan Enosis'e bir kılıf bulmak amacıyla, Amerika bir formül önermiştir. Öneriye göre, sağ eğilimli Klerides Başkanlığında bir hükümet kurulacak, darbeci 650 Yunan subayı geri çekilecek ve toplumlararası görüşmelere yeniden başlanacaktır. Böylece bir yandan sözde, demokratik bir görünüm sağlanacak, öte yandan da Kıbrıs'daki bütün ilerici, yurtsever ve demokratik güçlerin etkisizleştirilmesi ve Kıbrıs'ın bağımsızlığına gerçekte son verilmesi mümkün olabilecektir.

Diplomatik temaslar devam ederken, Başbakan'ın kendi deyimiyle «Bütün demokratik yollar ve barışçı çözümler denenmiş, ancak kuvvetten başka dil tanımayan bir ülkenin direnci» ile karşılaşılmıştı.

Hükümet Kıbrıs'da bağımsızlığı tekrar sağlamak ve demokrasiyi işler hale getirmek için müdahale kararı almıştır. KİTLE baskıya verildiği sırada 20 Temmuz günü sabaha karşı hava ve deniz kuvvetlerinin gerçekleştirdiği müdahale, yer yer Yunan Alayının mukavemetiyle karşılaşarak devam etmekteydi. Türkiye'de ise, Yunanistan'ın muhtemel bir saldırısına karşı gerekli bölgelerde hazırlıklar yapılmış durumdaydı.

Bu müdahale ve muhtemel sonuçları konusundaki yorum ve haberler KİTLE'deki diğer yazılarda yer almaktadır.

Ahmet Kaçmaz

Emperyalizmi "cephe„ den vuralım

Emperyalizm, pek bilinen oyununu yeniden ve en hayasız biçimde Kıbrıs"ta sahneye koydu. Kıbrıs örneği bütün Dünya emekçilerinin, emperyalizmin nedeni kan içici olduğunu açık seçik görmelerine vesile oldu.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, bu emperyalist saldırının içyüzünü ve genelinde dünya halklarının olduğu kadar ülkemiz halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini ve doğrudan tehdit ettiğini duyurmak için, bir «Emperyalizme ve faşizme karşı bağımsız Kıbrıs haftası» düzenledi. Bu «Hafta», anti-faşist, anti-emperyalist mücadelenin tutarlı bir «cephe» çalışmasını, tutarlı bir cephe çalışması ise, cephe içinde yer alacak tüm sınıf ve tabakaların örgütlerinin ve demokratik kuruluşların, cephe içinde eksiksiz ve bütün güçleriyle temsil edilmelerini gerektirir.

Cephe mücadelesi geleneği köklü olmayan, toplumumuzda, bölük pörçük «eylem»e sarılıp, iyi niyetli de olsa dağınıklığın ve başıboşluğun ayrık otları gibi dört bir yanı kaplamasına sebep olmak, emperyalizme karşı verilen mücadelenin güçsüzlüğünü ve etkisizliğini daha baştan doğuracağı için, bağışlanması zor bir davranış olacaktır.

Bağımsız Kıbrıs Haftası'ndan amaç, sadece halkımıza Kıbrıs'da dönen kanlı emperyalist oyununu açıklamak değil, aynı zamanda demokratik güçbirliğini böyle çalışmalar içinde güçlendirerek, demokratik cephenin temellerini atıp pekiştirmektir. Parti, «ben yaparım; gelen gelir,gelmeyen gelmez» tutumu içinde olmayacaktır. Parti, kendisini işçi sınıfı dışındaki ilerici ve yurtsever güçlerden ve kuruluşlardan tecrit edecek bir politika izlemez, izlemeyecektir.

Anti-emperyalist ve anti-faşist cephe konusunda demokratik örgütlerin gösterdikleri kararsızlık ve çekingenlik, demokratik hareketimizin önemli bir zaafıdır. Tüm demokratik kuruluşların, mutlaka bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi için güçbirliği yapmaları ve demokrasi cephesi içinde, ortaklaşa çalışma sürecinde yerlerini almaları gerekir. Güçleri birleştirmeyip, «nemelâzımcı» davranmak «her koyun kendi bacağından asılır» davranışıdır ki, sonunda tecrit ve yenilgi bakımından «başıboş eylemcilik»le aynı kapıya çıkar. Ama emperyalizmin ve faşizmin tarihe kanla yazdığı gerçek hiçbir «kaptan»ın gemisini kurtaramadığıdır. «Ama ben katılmayım, benim kitlem bunu hazmedecek seviyede değil» veya «Böyle bir protestoya katılırsak hakim güçlerin hışmını ve baskısını çekeriz, o zaman da hareket imkânımız kısıtlanır» gibi bahaneler, derde şifa olmadığı gibi, emperyalizme karşı verilen mücadelenin gücünden çok şey kaybettirir. Üstelik faşizmin ve emperyalizmin, çullandığı zaman, ilerici ve demokratların gözyaşına aldırmadığı tarihsel ve aktüel bir gerçektir...

Bunlar gözönünde tutulduğunda, anti-emperyalist cephe mücadelesinin tutarlı bir şekilde yeniden organize edilmesinin ve bütün kapsam ve gücüyle mücadeleye aksamadan devam etmesinin, ancak bütün devrimci ve ilerici örgütlerin bilinçli ve sabırlı çalışmalarıyla mümkün olabileceğini anlarız.

Kıbrıs'taki faşist darbe Yunan Cuntasının çöküşünü hızlandıracaktır

Kıbrıs'ta Yunan cuntasının fiili yönetiminde tezgâhlanan darbe hareketi, Kıbrıs'ın dünü bilinmeden gereğince kavranamayacaktır. Darbe ne Yunan Cuntası'nın, sarsılan durumunu güçlendirmek için giriştiği bir prestij kazanma çabasıdır nede Enosis hülyalarını gerçekleştirmek isteyen aşırı milliyetçi EOKA militanlarının, demokratik bir iktidara yöneltilmiş zorbaca saldırılarıdır. Bu yazımızda Kıbrıs'taki gelişimerin bir tarihçesini sunuyoruz. Yazının, darbenin gerçek hedefini kavramaya yararlı olacağı umudundayız.

Akdeniz'in en stratejik bölgelerinden biri olan, Akdeniz'deki güçler dengesinin hassas belirleyicisi, Süveyş yolunun kapısı ve bekçisi Kıbrısta, ABD emperyalizmi, faşist Yunan cuntasından da yararlanarak dünya barışını büyük bir tehlike içine atan, için için kaynamakta olan Ortadoğu'daki çıbanlardan birini daha patlatan, Türkiye'nin, Sosyalist ülkelerin, Yunanistan'ın çıkarlarını yakından ilgilendiren bir darbeye teşebbüs etti. Kıbrıs'ı bir ABD ve NATO üssü haline getirmek, Doğu Akdeniz'e inmek, artık pek güvenli görmediği Türkiye yerine bu bölgede yeni bir üs edinmek, Akdenizdeki nazik dengeyi bozmak ve Ada'da güçlü ve köklü olan anti-emperyalist demokratik gelişmeyi engellemek, ABD emperyalizminin eski emeliydi. Faşist Yunan cuntası ve cuntanın kendi iç sorunları perde arkasında kalarak bu emeli gerçekleştirebilecek fırsatı ABD'ye verdi.

Geçmişe bakış

Osmanlılar Kıbrıs'ı 1571 yılında, Venedik Cumhuriyetinden, bir yıl kadar süren bir savaştan sonra aldılar. 1878'de İngiltere ile yapılan bir anlaşma ile Osmanlı Devletine Çarlık Rusya'sından gelecek bir saldırıya karşılık İngilterenin yardımının sağlanabilmesi için Ada'nın yönetimi İngilizlere bırakıldı. 1914 de İngiltere adayı ilhak etti ve 1923'de Lozan anlaşmasıyla, Türkiye Adanın İngiltereye ait olduğunu resmen tanıdı.

Adada İngilizlere karşı bağımsızlık hareketi daha 1920'lerde bir sol hareket olarak başladı ve kısa zamanda Ada Rumlarının Yunanistan'la birleşme, İngiliz emperyalizminin boyunduruğundan kurtulma hareketi olarak gelişti. 1931'de Rumların İngilizlere karşı ilk toplu direnişi bastırıldı. Bundan sonra Adada bütün siyasal faaliyetler yasaklandı. 1940'lardan sonra Adada gelişen sol hareket 1941'de AKEL'in (Emekçi Halkın İlerici Partisi) legal bir örgüt olarak kuruluşuyla sonuçlandı ve AKEL kısa zamanda güçlenerek 1946'da Ada'nın en güçlü siyasal kuruluşu haline geldi. Katıldığı yerel seçimlerde, beş büyük şehirde seçimi kazandı. Bu sırada AKEL'e bağlı unsurlar, sosyalistler ve diğer tüm demokratik güçler İngiliz boyunduruğuna karşı örgütlenirlerken, sağ yeraltı örgütü EOKA da faşist Grivas liderliğinde İngilizlere karşı terör hareketlerini sürdürüyordu.

1955 yılında İngiltere Londra'da, Kıbrıs'da cemaatleri bulunan Türkiye ve Yunanistanın da katıldığı bir konferans topladı. Bu sıralarda Türkiyenin tezi «Kıbrıs Türktür Türk kalacaktır» dı. Ancak aradan geçen süre içinde bunun mümkün olmadığı görüldü. 1957'de Türk hükümeti adanın taksimini resmen istedi. 1959'da Zürih'de yapılan görüşmelerde Kıbrıs'a «muhtariyet» verilmesi ilkece kabul edildi; aynı yıl bu anlaşma Londra da imzalandı. Makarios Kıbrıs Devlet Başkanlığına, Fazıl Küçük ise Başkan Yardımcılığına getirildi. 16 Ağustos 1960'da Kıbrıs Cumhuriyetinin bağımsızlığı resmen ilan edildi ve İngiltere, Yunanistan ve Türkiye'yi garantör devletler sayan garanti anlaşması imzalandı. Bu garanti Kıbrıs'ın bağımsızlığının garantisiydi.

1960'dan 1970'e

Kıbrıs Cumhuriyetinin kuruluş anlaşmaları aslında Ada'da İngiltere'ye üsler veriyor, birer NATO ülkesi olan Türkiye ve Yunanistan'ın Ada'da askerî birlikler bulundurabilmelerini ve ülkenin iç işlerine karışabilmelerini sağlıyordu. AKEL bu anlaşmalara karşı çıkarak tam bağımsızlıktan yana olduğunu açıkladı.

Ada'da kurulan yeni rejimin nisbeten tarafsız bir politika izlemesi, Sovyetler Birliği ile ticarî ilişkilere girişmesi ve özellikle AKEL'in gittikçe güçlenmesi, ABD emperyalizmini kuşkulandırmakta gecikmedi. 1960'lardan sonra ekonomik yardım, teknik yardım, kültürel ilişkiler, Barış gönüllüleri yoluyla ABD'nin adaya girdiği ve Kıbrıs'lı Türk ve Rum cemaatleri liderlerine «Artan komünist tehlikesine karşı uyanık olmalarını» öğütlediği görüldü.

ABD emperyalizminin değişmekte olan Dünya dengesini de gözönünde tutarak Kıbrıs'ı şu veya bu şekilde bir NATO üssü haline getirme planlarının kökleri o yıllara kadar gider. Bu planın bir yanı, —dün olduğu gibi bugün de— Kıbrıs'da Türk ve Rum cemaatlerini birbirinden ayırmak, birbirine düşman etmek ve Adanın Türkiye ve Yunanistan arasında taksiminin sağlanmasıyla Kıbrıs'ı iki NATO ülkesinin çemberi içine alarak güçlü bir NATO üssü haline getirmekti. 1963'lerde sağcı Rum EOKA ve Türk TMT yeraltı örgütleri arasında başlatılan toplumlararası çatışmalar bu planın parçaları olarak tezgâhlanmıştı. Böylece fiilî bir taksimin temelleri ve ortamı hazırlanmış olacaktı. Türkiye ve Yunanistan NATO laştırma planına razı edilmişti. Ancak böyle bir plan Akdeniz dengesiyle son derece yakından ilgilenen Sovyetler Birliği'nin kesin direnci ve bu arada Makarios'un da muhalefetiyle karşılaşıyordu. NATO'laştırma plânı Sovyetlerin aktif direnci, Makarios'un tutumu, emperyalist güçler arasındaki iç çatışmalar yüzünden bir süre için suya düştü ve 1964'de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kıbrıs'da bir BM Barış Gücü kurulmasını kabul etti. Bu dönem Makarios'un Enosis'i savunduğu dönemdir.

«Yeni bir Dünya kurulur, Türkiye de yerini alır»

Kıbrıs'ta 1963 Aralığın da toplumlar arası çatışmalar, özellikle sağcı yeraltı örgütlerinin kışkırtmaları ve CİA'nın planları doğrultusunda sürüyordu. Türkiye Haziran 1964'de Kıbrıs'a bir çıkartma yapmak istedi, ancak bu çıkartma Johnson'un İnönü'ye yazdığı ünlü mektupla engellendi. Cenevre'de toplanan Kıbrıs konferansında, ABD'nin tezi Türkiye'ye Ada'nın kuzeyinde bir üs vermek ve Enosis'i gerçekleştirmekti.

Bu, ünlü Acheson planıydı. Makarios'un bu sıralarda Sovyetlere yaklaşan ve Ada'da NATO ülkelerine üs verilmesine karşı çıkar tutumu ve adadaki tüm demokratik güç ve örgütlerin direnci, bu planın da gerçekleşmesini engelledi.

Makarios bağımsızlık tezini destekliyor

Türkiye'nin sertleşen tutumu, Sovyetler Birliği'nin Enosis'e kesinlikle karşı çıkması ve ülkede güçlenen bağımsızlık akımı Makarios'u daha tutarlı bir tarafsızlık ve bağımsızlık politikasına itti.

Makarios sürgünde iken İngilizlere karşı sürdürülen sağcı nitelikte ama İngiliz emperyalizmine karşı olan mücadelede Ada'nın yerli burjuvazisi başı çekmek istemiş ve işçi sınıfını «elinin tersiyle itmiş», ortak mücadeleyi ve cepheyi reddetmişti. Bu durumun sonuçları ilk Cumhurbaşkanlığı seçimlerine de yansımış ve yerli burjuvazinin adayı Makarios'a karşı işçi sınıfı başka bir aday çıkarmıştı. Fakat Makarios, daha 1954'lerde Bandug konferansında üçüncü dünya ülkeleriyle kurduğu iyi ilişkileri sürdürdü. 1960'larda «bloksuzlar»dan etkilendi. Ada'nın içinde ise emperyalizmin oyunları karşısında tavır değiştiren burjuvazi emekçi kesimlerin örgütlü gücü ve mücadelesi sonucunda İşçi Sınıfı ile güçbirliğine, cephe birliğine girdi. Böylece Makarios'un bağımsızlık politikası yerli burjuvaziden sonra işçi sınıfının da desteğini alarak daha tutarlı bir çizgiye girdi.

Bu sıralarda Sovyetlerin ortaya attığı Federasyon tezi Türkiye'ye yakın geldi ancak gerek Makarios, gerekse Yunanistan yöneticileri federasyon tezine karşı çıkarak bağımsız üniter (tek) devlet tezinde ısrar ettiler. AKEL de iki ayrı ulusal topluma dayanan çözümlerin yanlış olduğunu ileri sürerek Sovyet görüşünden ayrıldı.

Yunanistan'da faşist darbe

21 Nisan 1967 darbesiyle Yunanistan'da faşist bir cunta iktidarı ele aldı. Cunta Enosis'den yanaydı ama, faşist Yunan cuntasının emelleri, zaten adanın bağımsızlığını bugünlerde tek çözüm olarak gören, öte yandan faşist bir rejime taraftar olmayan ve cunta ile ciddi çelişkileri bulunan Makarios'a, Türkiye'ye ve Sovyetler Birliğine çarparak kırılmaya mahkûmdu. Bu dönem, CİA ile işbirliği halindeki faşist Cuntanın Makarios'u devirmek üzere planlar hazırladığı dönemdir. Plana göre Makarios yönetimi devrilecek, Kıbrıs'da da, Yunanistan'da olduğu gibi ABD yanlısı bir faşist diktatörlük kurulacak ve Kıbrıs NATO'laştırılacaktı. Bu planın başarıya ulaşması halinde Sovyetlerin adaya müdahale etmeleri imkânı da düşünülmüş ve böyle bir müdahale halinde Yunanistan ve Amerika'nın adayı birlikte savunmaları kararlaştırılmıştı. Bu ünlü Promete planıydı. 1964'lerde Türkiye'nin de bilgisi dahilinde ve «Komünizmi önleme» amacıyla adaya sokulmuş olan 15 bin kadar Yunan askerinin geri çekilmesi Türkiye tarafından bu sırada istendi. Türkiye'nin adaya müdahale kararı alması ve birliklerin geri çekilmesini istemesi sonucunda, belki daha kesin darbe zamanının gelmediğine inanılarak geri çekildi. 1968 yılında yapılan seçimlerde de Makarios Kıbrıs Rum çoğunluğunun yüzde 90'nın oylarıyla yeniden Cumhurbaşkanı seçildi, Yunan cuntasının adayı büyük bir yenilgiye uğradı. Kıbrıs Rum çoğunluğu bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olduğunu, faşist Yunan cuntasına karşı olduğunu göstermişti.

Kıbrıs Rumları arasında bağımsızlıktan yana olan demokratik güçlerin gittikçe ağır bastığını, Ada'nın Atina'nın kontrolünden hızla çıkmakta olduğunu ve Makarios'un tarafsızlık politikasını uygulamaya kararlı bulunduğunu gören ABD emperyalizminin güdümündeki cuntacı albaylar Kıbrıs'ta yeni etkenlikler peşindeydiler. Rum Millî Muhafız ordusuna koyu sağcı, faşist cunta yanlısı Yunanlı subayların gönderilmesi yeni planların bir parçasıydı. 1970 yılında Makarios'a düzenlenen suikast da aynı plana dahildi.

AKEL gerçek yüzünü gösteremiyor

1960'dan sonra ilk defa olarak yapılacak genel seçimlere böyle bir hava içinde girildi. Emekçi Halkın İlerici Partisi bu seçimlerde, 35 kişilik Temsilciler Meclisindeki Rum sandalye sayısının en az 20'sini kazanabilecek güçteydi. Yunanistan'ın AKEL'.in seçimleri kazanması halinde Kıbrıs'ta mutlaka darbe yaptıracağını ileri sürmesi ve bunu ileri sürerken arkasını ABD emperyalizmine dayaması, dünya ve Akdeniz dengesi, örgütü bir ölçüde geriletti ve Makarios ile 9 kişilik kontenjan üzerinde anlaşmaya zorladı. Böylece 1970 seçimlerinde AKEL'in ülke içindeki gerçek gücü dış etkenlerle, emperyalizm etkeniyle geriletildi ve Parti, yayınladığı bir bildiri ile Meclis'de çoğunluk sağlamak peşinde olmadığını açıkça duyurdu.

1971 Yılı

1971 yılı Türkiye için de önemli bir yıldı. ABD'ye sıkısıkıya bağlı iki ülke arasında, Kıbrıs'ın yeniden taksim edilmesi ve ABD'nin Akdeniz'e sağlamca yerleşmesi mümkün olabilirdi. Yine aynı yıl EOKA lideri faşist Grivas gizlice Adaya gönderildi ve Ada'nın Yunanistan'a ilhakının sağlanması amacıyla EOKA—B örgütünü kurarak Makarios'a karşı ve ülkedeki tüm ilerici, anti-emperyalist ve demokratik güçlere karşı, terör eylemlerine başladı. Öte yandan görünürdeki görevleri Rum millî muhafızlarını eğitmek olan Yunanlı subaylar Ada'da çeşitli komplolara karışmaktaydılar. CİA patentli planlara göre Cunta önce Grivas yoluyla Makarios'u devirecek, bundan sonra ikili Enosis'e yani Taksim'e gidilecek, Ada artık bir ortak Türk - Yunan askerî komutanlığı tarafından yönetilecek ve NATO'ya bağlanacaktı. Bu planın o günlerde Erim hükümetine kabul ettirilmesi ve emperyalizmin oyununun başarıyla oynanması Türkiye açısından da mümkün görünüyordu. Ancak bütün bu planlar Makarios'a çarparak duruyor, öte yandan Sovyetler Birliği Akdeniz'deki dengeyi korumaya kararlı görünüyordu.

1973 seçimleri

EOKA—B Örgütü Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin engellenmesi için herşeyi yaptı. Ancak Makarios seçimlere bu defa rakipsiz olarak katıldı ve kazandı. Makarios seçimlere «Üniter devlet, Kıbrıs'ın toprak bütünlüğü ve bağımsızlığına dayanan ve mümkün olan çözüm» sloganıyla katılmıştı.

Aynı yıl, CİA damgalı olduğu ileri sürülen bir darbe ile ABD'ye artık fazla üs vermeyen ve Kıbrıs sorununu da bir türlü çözümleyemeyen «beceriksiz» Papadopulos devrildi. Bu darbeden dört gün sonra Amerika Dış işleri Bakanlığı Girit Adasında yeni üsler edindiklerini açıklıyordu.

Artık sıra Kıbrıs'a gelmişti. Bunun ilk adımı, Süveyş kanalının mayınlardan temizlenmesine katılma görünümü altında Kıbrıs'a 1500 kişilik bir ABD birliğinin çıkması oldu. Faşist Yunan cuntası da ABD'den aldığı emirlere uygun olarak Makarios üzerindeki baskılarını artırdı.

Bu arada Türkiye ile sürdürülen görüşmeler Ecevit Hükümetinin federasyon tezinde ısrar etmesi sonucunda kesildi. Makarios bağımsız ve üniter devlet tezinde ısrarlıydı. Yine aynı dönemlerde Makarios ABD'nin faşist Yunan Cuntasına dayanarak yürüteceği yeni bir darbe planını sezmişti. 2 Temmuz 1974 günü Yunanistan'a sert bir nota mahiyetinde bir mektup gönderdi ve EOKA—B örgütünün faaliyetlerinin Yunanistan'dan yönetildiğini, Yunanlı subayların bu örgütü desteklediğini, şu anda Enosis'in mümkün olmadığını, Yunanistan'ın Kıbrıs devletini yıkmayı amaçlayan bir tutum izlediğini belirtti. 5 Temmuz günü yaptığı basın toplantısında da ilk kez Atina'da ki cuntaya açıkça karşı çıktı ve «Yunan hükümeti Kıbrıs'a diktatörlük getirmeye çalışıyor» dedi, Ulusal Muhafız kıtasının 650 Yunan subayının kumandası altında olduğunu belirtti. Aynı zamanda Makarios Yunanistan'a bu subaylar'dan 600'ünü 20 temmuza kadar geri çekmesi için sert bir nota vermişti.

İşte bu son olaylar darbeyi çabuklaştıran nedenler oldu ve 15 Temmuz sabaha karşı Rum Ulusal Muhafız örgütü, Makarios'un beklediği gibi darbeyi gerçekleştirmek üzere harekete geçti.

Oya Baydar

Kıbrıs'ta da demokrasi kazanacak

Emperyalizm ve onun maşası faşizm, dünyanın dört bir yanını kana boğma, halkları baskı ve tahakküm altında alma çabalarını sürdürüyor. Buna karşılık dünyanın dört bir yanında, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi kitleler sömürüye, tahakküme, baskı ve faşist teröre karşı her geçen gün biraz daha bilinçleniyor ve daha güçlü ve örgütlü mücadele ediyor.

Faşist Yunan cuntası ve ardındaki CİA damgalı ABD emperyalizmi son oyunlarından birini de Kıbrıs'da oynamaya kalkıştı. Geçtiğimiz hafta içinde, Yunan cuntasına bağlı ve Kıbrıs'da görevli subayların, CİA'nın Akdeniz'e inme ve Kıbrıs'ı bir ABD ve NATO üssü haline getirme planı doğrultusunda uyguladıkları faşist darbe, sadece Türkiye'yi değil bütün dünyayı ilgilendiriyor. Makarios'u deviren ve Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti yerine ilk adımda Yunan Cuntasına bağlı bir Elen Cumhuriyeti, daha sonra da Enosis'i yani Yunanistan'a ilhakı amaçlayan bu darbeden, emperyalizmin ve faşizmin beklediği çıkarlar çok yanlıdır. Bir yandan, Makarios'un Ada'nın bağımsızlığını savunan, bir NATO üssü haline gelmesini engelleyen, Enosisi reddeden ve ülke içinde demokrasiden yana olan yönetimi yıkılarak, Ada'nın bir ABD ve NATO üssü olması sağlanacak, yani Akdeniz'deki güçler dengesi dünya barışı adına son derece tehlikeli bir biçimde ABD lehine bozulacak ve ABD son derece önemli süveyş yolunu istediği gibi kontrol edebilme imkânı edinecektir. Öte yandan Kıbrıs'daki güçlü ve gittikçe de güçlenen anti-emperyalist ve halkçı akımlar, ve demokratik gelişme engellenmiş olacaktır. Yunan cuntasına gelince, ülke içinde beliren bölünmeler —hesaba göre— halkın şoven duygularının okşanması ve dikkatin dış sorunlara çekilmesiyle bir süre engellenebilecek ve faşizm varlığını bir süre daha koruyabilecektir.

Emperyalist faşist plânlara göre, Türkiye taksim tezine razı edilmeye, Kıbrıs adasının çok büyük bir bölümü faşist Yunan Cuntasına verilmeye çalışılacaktır. Böyle bir yandan bağımsız Kıbrıs devleti ortadan kalkarken, Kıbrıs'ın «üs» haline getirilmesi de tamamlanmış olacaktır Emperyalist güçlerin yıllardan beri tezgâhladıkları oyun aslında budur. Ve bu oyun karşısında son derece dikkatli davranmak her türlü dar ve şoven milliyetçi duygudan arınmış olarak gerçek yurtseverliğin gereklerini yerine getirmek ve Türkiye halkı gibi tüm halkların da çıkarlarının, bağımsızlıkta olduğunu hiç unutmamak zorundayız.

Kıbrıs bağımsız bir devlettir. Bu bağımsızlık Londra ve Zürih antlaşmalarıyla garanti edilmiştir. Emperyalist güçler ve faşist maşaları Akdeniz'e inmek açısından işlerine gelmeyen bu bağımsızlığı tek taraflı yada ikili Enosis yoluyla mutlaka engellemek özlemleri içindedirler. Türkiye Kıbrıs'ın bağımsızlığına göz dikenlerin oyununa asla gelmemelidir. Bu oyun hiç farkına varmadan oynanabilir. Türkiye bir müdahaleye zorlanarak, danışıklı bir dövüşle belli bir hat üzerinde ateş kes ilan edilerek, fiili bir taksim gerçekleştirilebilir. O zaman da Kıbrıs'ın bağımsızlığı ihlal edilmiş ve Ada bir ABD—NATO üssü haline getirilmiş olur. Bu durum dünya barışı, Kıbrıs halkı ve Türkiye'nin uzun vadeli çıkarları açısından asla kabul edilemez ve çıkarlarımıza taban tabana zıttır. Türkiye adaya müdahale zorunda kalsa bile, bu müdahale mutlaka Ada'nın bağımsızlığına demokratik ve meşrû bir rejime yeniden dönmesi, en azından Makarios rejiminin bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetinde yeniden kurulması için olmalıdır. Kıbrıs'ın bağımsızlığına yönelen her çözüm ve her müdahale Akdeniz'in güvenliğini ortadan kaldıracak ve dünya barışı gibi Türkiye'nin çıkarlarını, bağımsızlıktan yana çabalarını ve demokratikleşme özlemlerini de geriletecektir.

Bugün Kıbrıs'da yurtsever güçler ABD emperyalizminin ve Yunan faşizminin açık ve utanmazca saldırısına karşı mücadele ediyorlar. Bütün ilericiler, ve demokratlar, özgürlük, bağımsızlık ve barış için kanlarını döküyor canlarını veriyorlar. Kıbrıs'da, tüm Akdeniz'de ve tüm dünyada daha güzel, daha aydınlık daha özgür günler için yiğitçe savaşmasını ve ölmesini biliyorlar. Bugün değilse yarın, zafer mutlaka onların ve bizim olacak. Emperyalizm ve faşizm her yeni saldırısında bir iyileşmez yara daha alacak.

Kıbrıs'da da bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yandaşları kazanacak. Hem de Yunan faşizmini de yerle bir edecek!

Bugün değilse, yarın... Çünkü zulüm, çünkü tahakküm, çünkü sömürü hiçbir yerde, hiçbir zaman sonuna dek yaşamadı.

Demokrasi cephesi ve demokratik örgütler

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin kuruluşu, gerek sosyalist hareketimiz gerekse demokrasimiz açısından bir dönüm noktası oldu. Türkiye sosyalist hareketindeki nicel birikim, nitel bir sıçramaya uğrayarak, Partiyi oluşturdu. Bir süredir siyaset alanında temsil edilemeyen işçi sınıfımız ve yoksul köylülüğün, kendi siyasi örgütleriyle «biz de varız» demeleri, ülkemizdeki nisbi demokrasinin bir adım daha ileri gitmesini sağladı. Türkiye sosyalist hareketi bakımından *nitel* olan bu olgu, gerçek demokrasinin kurulması yolunda ileri doğru atılan bir adım, *nicel* bir birikim oldu.

*Şimdi Türkiye Sosyalist İş*çi Partisi'ne ve demokrasi ve özgürlük mücadelesinin bütün öteki unsurlarına düşen, daha da ileri adımlar atmaktır. Bu adımlar demokrasi ve özgürlük mücadelesinin nicel birikimini sağlayacak ve bu potansiyel gerekli seviyeye ulaştığın da «nisbi demokrasi»miz nitel bir sıçramaya uğrayarak «*gerçek demokrasi*»ye dönüşecek yani «Demokrasi Cephesi»nin zaferi demek olan, halkın kendi demokratik iktidarı kurulacaktır.

«Öncülük», «müttefikler» v.b. konusunda pek bilinen husuları burada tekrarlamaya gerek görmüyoruz. Sosyalist örgüt daha yeni kurulmuştur ve binlerce yılın yadigârı olan tefeci bezirgânlığın darmadağın ettiği bir toplumda, şimdiye değin denenmemiş, ya da denenmeye kalkışıldığında da, hemen her zaman başarısız kalmış bir «Demokrasi Cephesi» girişimine öncülük etmeyi başta gelen görevi kabul etmektedir.

Günümüzde, hele bizimki gibi sömürünün ve tahakkümün en azgınının kol gezdiği bir ülke toplumunda demokratik örgütlerin, kuruluşların yönetimini en ileri, en yurtsever unsurların oluşturması, toplumsal bir olgu olmaktan öteye, tarihî bir gerçekliktir. İşçi sınıfının bilimi, sosyalizmin, insanlığın yegâne nihâî kurtuluşu olduğunu açık seçik ortaya koyduktan bu yana, liberal demokratlar günden güne gericileşmiş ve bir toplumdaki zorunlu demokratik görevlerin sosyalistler tarafından yerine getirilmesi gerekli olmuştur. Bundan dolayı demokratik kuruluşların yönetiminde, toplumun en ileri, en devrimci unsurları olan sosyalistlerin de bulunmasına, *hatta bu kimse*lerin karar mekanizmasını oluşturarak en tutarlı demokratik çizgiyi yürütmelerine şaşmamak gerekir.

Böylesine önemli bir görevi kitlelere ters düşmeden, onlarla diyaloğu muhafaza ederek başarıyla yürüten sosyalist yöneticilerin, Parti ve Demokrasi Cephesi konusunda yanılgılara düştüklerini üzülerek görmekteyiz. Her işçi sınıfı devrimcisi gibi, demokratik bir kuruluşun üyesi veya yöneticisi olan sosyalist kişi de elbetteki, sosyalist hareketimiz hakkında düşünmek ve bu düşüncelerini kişisel olarak aksettirmek hakkına sahiptir ve bu onun ayrıca en önemli görevidirde. Ancak bu hak ve görev o kimseyi kişisel olarak bağlar. Şayet bu kişiler demokratik örgütün karar mekanizmasını oluşturuyorlarsa, sosyalist hareket hakkındaki *kendi düşünce ve yargılarını* o demokratik örgütün *tavrı* olarak resmileştiriyorlarsa, hem sosyalist harekete, hem de Demokrasi Cephesine önemli zararları dokunur.

Bu gün sosyalist hareketimiz «Parti»sine kavuşmuştur ve pek çok demokratik kuruluşun pek çok mensubu Parti'ye karşı büyük bir yakınlık göstermektedir. Sosyalist hareket içindeki tartışmalara «şu» veya «bu» taraftan yaklaşan bazı yöneticilerin, yönetiminde bulundukları demokratik kuruluşa sosyalist hareket içinde taraf ya da hakem rolü oynatmalarını doğru karşılamamakta ve kabul etmemektedirler. Böyle olunca sosyalist yöneticiler demokratik mücadelelerin de kendilerinin en büyük yardımcısı olan en ileri, en devrimci unsurlardan tecrit olmak tehlikesine maruz kalmaktadırlar.

Öte yandan, yöneticilerin «kötü bir niyeti» olmadığı «gerekçesine» dayansa bile, Parti karşısında alınan olumsuz tavırlar sosyalizm sempatizanı olup sosyalist hareket içindeki tartışmalara katılmamış pek çok ileri unsurun kafasını bulandırmakta, moralini bozmakta ve kısaca sosyalist hareket için zararlı olmaktadır.

Bu konuda üzerine basılması gereken en önemli nokta, Demokrasi Cephesi ile ilgili olmalıdır. Fiilen varolan bir Sosyalist Parti'ye karşı olumsuz tavırlar almak, en başta bu tavrı alan demokratik kuruluşun tecrit olması ve işçi sınıfı ve yoksul köylünün siyasi desteğinden mahrum kalması gibi önemi tartışılmayacak bir eksikliği getirir. Diğer demokratik kuruluşlara kötü örnek olarak onların da sosyalist örgüt için şüpheler beslemelerine yol açar. Bu da, yıllardır, sosyalist hareketi demokratik mücadeleden ayrı bir şeymiş gibi gösteren, demokratik kuruluşlara sosyalizmi bir «umacı» olarak takdim eden hakim güçlerin arayıp da bulamadıkları bir fırsat olur. Böylece «Demokrasi Cephesi», eski örneklerinde olduğu gibi, daha doğarken sakatlanmış, demokratik güçlerin güçbirliği baltalanarak başarısızlığın baş sebebi olan dağınıklığa yol açılmış olur.

«Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ülkemiz sosyalist hareketinin tümünü temsil etmemektedir. Sosyalist hareket içinde başka mihraklar da vardır. Bu mihrakların yarın, öbürgün partileşmesi muhtemeldir.» gibi gerekçeler, olsa olsa tek tek sosyalistler için bir «bahane» olabilir. Demokratik bir kuruluşun görevi ise Sosyalist Parti tarafından kendisine uzatılan eli itmek değil dostca, kardeşçe tutmak olmalıdır. Çünkü halkımızın sömürü ve tahakküme karşı verdiği mücadelenin zaferi ancak içtenlikli ve güçlü bir dayanışma ile mümkün olabilecektir.

Eleştiri - özeleştiri sorunu

Sosyalist hareketin ve sosyalist birikimin Sosyalist Parti tarafında ilkeli, sağlıklı ve sağlam biçimde toparlanması, kadroların derlenebilmesi, en önemlisi de Partinin en sağlam kadrolarla takviye edilmiş ve ideolojik birliğe gerçek anlamda varmış bir örgüt niteliği kazanabilmesi için, 1971 öncesi dönemin tüm çizgilerinin, gevezelikten ibaret kalmayan sağlıklı bir eleştiri —özeleştirisinin yapılması zorunludur. Ancak böyle bir yeniden değerlendirme, eleştiri - özeleştiri mekanizması açık yüreklilikle, devrimci sorumlulukla, kişiselliğe dökülmeden sosyalist ahlâk çizgileri içinde yapılabilirse hareketin geleceğine güvenle bakmamız mümkün olabilir.

Geçmişte pek çok hata yapıldığını, pek çok hata yaptığımızı biliyoruz. Hareketin küçük burjuva ağırlığından kurtulamamış olması, sosyalizmin elli yılı aşkın geçmişiyle bağların koparılmak istenmesi, ideolojik yetersizlik, teorik bilgilenme eksikliği ve en önemlisi de işçi sınıfına (yine küçük burjuva etkenlerin getirdiği bir hastalıkla) inanmamak, güvenmemek, çeşitli objektif ve sübjektif nedenler, bu hataların ve sapmaların temelindeki başlıca etkenlerdi. Ama nedenler ne olursa olsun hatalar ve sapmalar harekete hakim oldu. İşçi sınıfı çizgisi, onun doğru strateji ve taktikleri bu ortamda yaygınlaşamadı.

1971 sonrasında egemen sınıfların baskı ve tahakkümü tüm sosyalistler, yurtseverler, ilericiler üzerinde en ağır biçimde duyuldu. Çeşitli çizgilerdeki arkadaşlarımız zindanlarda bırakıldı, işkencelere uğratıldı, en dinamik, en fedakâr unsurlar şu veya bu şekilde hayatlarını kaybettiler. Sosyalist düşünce ve eylem yasaklandı. Bu baskı dönemi, demokratik mücadelenin öneminin kavrandığı, yanlışlar üzerinde düşünmek fırsatının bulunduğu, dersler alındığı bir dönem oldu. Ama bu, aynı zamanda bir örgütsüzlük ve dağınıklık dönemiydi. Çeşitli etkenlerle, ama en başta halkımızın ve demokratik güçlerin uyanışı ve mücadelesi sonucunda bu güç günler bir ölçüde atlatıldı ve demokrasiye bir ölçüde dönüş sağlandı. Büyük engellemelere rağmen çıkan siyasal af sonucunda, 12 Mart sonrası siyasal tutuklularının ve hükümlülerinin büyük bir bölümü özgürlüğüne kavuştu.

Dün arkadaşlarımızın pek çoğu aramızda olmadığı, en ağır baskılar altında, özgürlükleri ellerinden alınmış olduğu için sağlıklı bir şekilde yürütemeyeceğimiz eleştiri - özeleştiri ortamı, bugün artık açıktır. Ve bu eleştiri - özeleştirinin, sosyalistler olarak her birimizin ve genel olarak da hareketin sağlıklılığı için vakit geçirmeden yapılmasının zamanı gelmiştir. Daha önce de değindiğimiz gibi, bu konuda dikkat edilecek başlıca nokta, bu eleştiri ve özeleştirinin egemen güçlere, emperyalizme ve yerli ortaklarına kozlar vermeyecek biçimde, kendi aramızda ve bölünmek için değil sağlamca birleşebilmek için yapılmasıdır. Eleştiri ve özeleştiriyi sağlıklı ve birleştirici şekilde yapabilmemiz, hem her birimizi hatalarımızdan arındırırken, hem de sosyalist hareketimizin geldiği seviyeyi de ortaya koyacaktır.

Eleştiri - özeleştiri üzerine birkaç not

Sosyalist eylem ve mücadele, bilimin gösterdiği yolda, bilimden ayrılmadan somut durumlara bilimi uygulayarak, zaman ve şartlara göre strateji ve taktik saptamakla, yani hareketin uzun vadeli hedefleri ve bu hedeflere varmak için gerekli adımların tesbitiyle sürdürülür. Şartlara ve olaylara göre taktikler değişir, strateji yeniden saptanabilir. Ancak, somut şartların değerlendirilmesinde, atılacak adımların buna göre belirlenmesinde, tutulacak yolların saptanmasında yanlışlara düşüldüğü olur. Bu yanlışlar sosyalizmin bilimini yeterince kavramamaktan, somut şartların tahlilini, meselâ ülkenin sınıf yapısını, toplumsal yapıyı doğru çözümleyememekten, yanlış taktik ve stratejilere saplanmaktan, işçi sınıfı öncülüğünü saptırmaktan kaynaklanabilir. Yine bu yanlışların hareketin içinde kök salması sosyalizme giden yolu uzatır, güçleştirir, güçleri böler dağıtır. Bu yüzden de sapmalar, yanlış çizgiler, revizyonist görüşler egemen güçler tarafından teşvik görür, açık veya gizli biçimlerde desteklenir. Bir yandan işçi sınıfının sosyalizme sahip çıkması ve işçi sınıfı çizgisini bütün sapmalara ve hastalıklara karşı, hareket içinde egemen kılmasıyla öteyandan işçi sınıfının sosyalist Partisinin hareketin merkeziyetçiliğini ve doğru çizgi etrafında toparlanmasını sağlamasıyla bu sapmalar ve yanlış çizgiler giderek tasfiye olur. Doğru çizgi eninde sonunda üstün gelir. Ancak bu süreç içinde tek tek sosyalist kişiler, yuvarlar, grupçuklar, hatta Sosyalist Parti'nin yönetici kadroları yanlışlar yapabilirler. Sosyalizmin tarihi aynı zamanda bu yanlışların ve sapmalara karşı verilen mücadelelerin de tarihidir. Sapmalara, yanlış çizgilere, yanlış eğilim ve görüşlere karşı mücadelenin önemli adımlarından ve yollarından biri de **ELEŞTİRİ** ve **ÖZELEŞTİRİ**'dir. Yanlış görüşler bilime ve bilimin somut şartlara uygulanmasının ortaya çıkardığı somut durumlara ve sonuçlara dayanılarak, sapmanın işçi sınıfının bilim ve eyleminden hangi noktalarda uzaklaştığı, sonuçlarının neler olduğu ve işçi sınıfının davasını nasıl geciktirdiği, bu davaya nerelerde zararlı olduğu belgeleriyle, kanıtlarıyla gösterilir. Sağlıklı eleştiri Parti üyelerinin, örgüt üyelerinin organlara getirdiği ve mücadelesini organlarda verdiği eleştiridir. Kişiler de sosyalist ahlâk ve kurallar çerçevesinde başka kişilerde yanlış gördükleri noktaları eleştirebilirler. Bütün bu eleştirilerin gevezelikten çıkması, kör dövüşü olmaktan kurtulması organlarda yapılmasıyla bu mümkün değilse açık ve belgeli şekilde yapılmasıyla mümkündür. Yoksa eleştiri hedefine ulaşmaz, ve yeni bölünmeler yaratmaktan, kişileri düşmanlaştırmaktan ve bölmekten öteye gitmez.

Sosyalist harekette ve sosyalizmin tarihinde «eleştiri»nin bu derece önemli olmasının başlıca nedeni sosyalizmin aynı zamanda bir bilim olması ve sosyalistlerin her an kendilerini yenilemeyi bilen, ileriye dönük, dialektik akışa ayak uydurmuş insanlar olmasındandır. Eleştiri ile —eleştiri açık yüreklilikle, sosyalist sorumlulukla yapılıyor ve öyle kabul ediliyorsa— yol alınır, yanlış çizgiler güçten düşer, ayıklanır.

Özeleştiri de eleştirinin diğer yüzüdür. Kişiler, yanlış çizgilerin, sapmaların doğup gelişmesine yol açmış olanlar; hatta örgütler, partiler, somut durumlar karşısında yanlışlarını gördüklerinde özeleştiri yapar, yani kendi hatalarını sergilerler. Burada önemle üzerinde durulması gereken nokta «özeleştiri»nin bir *günah çıkartma* olmadığıdır. Özeleştirisini yapan kişi veya örgüt, hatalarını günah çıkaran bir eda ile açıkça sergilemekle yetinmez. Bu hataların nedenlerine iner, bilimle nerelerde çatıştığını gösterir, hata yapılan noktada, şimdi varmış olduğu doğru görüşü belirtir. Yoksa bazılarının bir zamanlar yapmaktan özellikle zevk aldığı biçimde, her sabah kalkınca bir gün öncesi yapılan hataları sıralamak, sonra aynı gün aynı hatalara bir kere daha düşmek özeleştiri değildir. Ayrıca hastalığın köküne inilmeden, yanlış çizgi açığa çıkarılmadan sadece biçimler üzerinde yanılgıların sergilenmesinden ibaret olan bir açıklama, sapmanın özü ortaya konmadıkça özeleştiri adına layık değildir.

Eleştiri ve özeleştiri yoluyla sosyalist hareket ve hareket içinde yer alan kişi ve örgütler doğru devrimci çizgiyi benimserlerken, bir yandan da kişinin sosyalist bilinci artar, sosyalist kişiliği pekişir, güçlenir. Eleştiri olmaktan çıkan, kişiyi tahribe yönelik saldırı kadar; özeleştiri olmaktan çıkmış, sürüngen bir günah çıkarma da harekete ve kişilere zararlıdır.

Bu bakımdan şimdiye kadar çok sözü edilen eleştiri ve özeleştiri mekanizması işletilirken bu mekanizmanın bütün ciddiyeti ve önemi kavranmalı, boş lafazanlık ve devrimci gevezeliğe düşmekten kaçınmalı, yıkıcılık değil yapıcılık, dağıtma ve bölme değil derlenme, toparlanma esas olmalıdır.

Eleştiri ve özeleştiri bir oyun değildir. Bazılarının sandığı gibi bir biçimden ibaret değildir. Her an heryerde yapılacak, bir günah çıkarma ve çıkartma eylemi değildir.

Eleştiri - özeleştiri, hele hareketin uzun dönemler örgütsüz kaldığı veya örgüt anarşisi içinde bulunduğu, dağınık olduğu dönemlerde, yukarda söylediğimiz sınır ve önemi de aşarak yeni bir adım için mutlaka yapılması gerekli bir sosyalist *iş* olur. Sosyalistler asla, «Hadi kendi hatalarımızı da, başkalarının hatalarını da unutalım» demezler. Bu unutmanın gelecekte aynı hataları ve yenilerini daha da ağırlaşmış biçimde yeniden getireceğini bilirler. Sosyalistler, açık yüreklilikle, cesaretle hataları görmeye çalışır, bu hatalarla kendilerinde ve başkalarında mücadele ederler. İşçi sınıfı sosyalistleri hataların, yanlış adımların, yanlış eğilimlerin, sapmaların, hatta kişisel zaafların hesabının açıkça, namusluca, cesaretle işçi sınıfına inanarak karşılıklı olarak verilmesiyle yeniden güçlenileceğini bilirler. Hataların üzerine sünger çekilmesi değil, bu yanlışların kendimizde ve başkaların da silinip temizlenmesidir esas olan.

İşte böyle bir eleştiri - özeleştiriye, 1971 öncesi sosyalist hareketimizin bir değerlendirmesinin bu anlayışla yapılmasına büyük ihtiyaç yardır. Her türlü sağlıklı birleşme ve güçlenme ancak böyle bir temel üzerinde sağlamca kurulabilecektir. **KİTLE** devrimci kardeşlik içinde ve egemen sınıflara asla fırsat vermeden devrimci kardeşlik ilkeleri içinde sürdürülecek böyle bir eleştiri özeleştiri zamanının artık gelmekte olduğuna inanmaktadır.

Tektaş Ağaoğlu

Somuta gelelim

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin kurulması işçi sınıfı hareketinin etkin merkezi otorite ve siyasi bilince kavuşması yolunda atılmış somut *bir adımdır. Bu adımın ardının getirilmesine, işçi sınıfı hareketinin merkezî otoritesinin ve siyası bilincinin Parti örgütü çevresinde güçlenmesine katkıda bulunmak bütün işçi sınıfı sosyalistlerinin baş görevidir. İşçi sınıfının kendi örgütünün yokluğundan doğan sakıncaları yaşadıkları pratik içinde bizzat ve bilfiil gören ve böyle bir örgütün varlığının doğuracağı yararların ne olduğunu yine aynı pratikten çıkaran işçi sınıfı sosyalistleri bu sorumluluğu müdriktirler. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bu idraki paylaşan tüm işçi sınıfı sosyalistlerinin bilinçli ve faal desteğiyle kurulmuştur. Aynı bilinçli ve faal destek sayesinde kısa zamanda saflarını genişletip güçlenecek, işçi sınıfı hareketinin merkezi otoritesini ve siyasî bilincini temsil etme görevini yerine getirecektir.*

Söz konusu olan, işçi sınıfı adına *bir* gurup örgütlenmesi *değildir. Bu tür gurup örgütlenmeleri herdaim işçi sınıfı hareketinin canlı gelişme çizgisi dışına düşmeye ve orada çürümeye mahkûmdur. Hedef, işçi sınıfı içinde kök salıp onunla organik bağlar kurmak,* işçi sınıfını *örgütlemektir.*

Dolayısıyla söz konusu olan, herhangi bir gurup çevresinde *örgütlenmek de değildir. Hiç bir gurup en güçlü potansiyeli kendisinin temsil ettiğini, herkesi çevresinde toplayacak en doğru görüşün ve tutumun kendi inhisarında olduğunu iddia edebilecek durumda değildir çünkü. Bu bakımdan Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin kuruluşunu ve niteliğini doğru değerlendirmek gerekir.*

Parti, ne belli bir gurubun partisidir, ne de hareketin onun çevresinde toparlanması belli bir gurubun çevresinde toparlanmadır. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi işçi sınıfı hareketini sosyalizmin bilimi ve onun ışığında Türkiye gerçeğinin yorumu çevresinde toparlama yolunda en somut adımı tam zamanında *atmıştır. Hem de açık yürekle ve tam bir içtenlikle hareketin tüm geçmişine ve bugününe sahip çıkarak bu adımı atmıştır. Başkalarının da* bu adıma *sahip çıkmaları hareketin tüm geçmişine ve bugününe sahip çıkma gereğinden doğan bir zorunluluktur.*

Ne ki hareketin tümüne sahip çıkmak onun geçmişindeki ve bugünündeki yanlışları doğrulardan ayıklamakla, münferit subjektif tercihlerden *ortak objektif* bilince *yükseltmekle, bu bilincin gereğini yerine getirmekle olur. Bunun da yolu, sonu gelmez küçük burjuva aydın gevezeliklerinden, bireyci tereddütlerden ya da gurup pazarlıklarından değil, atılmış olan somut adımın ardının getirilmesine çalışmaktan geçer. Parti gerek program ve tüzüğüyle, gerekse Partiyi kuranların, bugünden çevresinde toplananların ve Partiye karşı olumlu tavır takınanların sosyalizm anlayışlarıyla buna açıktır.*

Bunun içindir ki Parti çevresinde toparlanmak belli bir gurubun peşine takılmak değil, işçi sınıfı hareketinin niteliksel bir sıçramanın eşiğinde olduğu şu sırada demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm için örgütlü *mücadelenin gereğini yerine getirmektir. Partinin kurulmasını belli bir gurubun* öne çıkması *olarak görmek ve göstermek, bu nedenle de Partiye olumsuz tavır almak bu ana gereğin yerine getirilmesi yolunda çalışma görevinden yan çizmektir. Giderek, başkalarının* kendi *dar gurup çizgilerini ve kimliklerini koruma tercihinde direnmelerine yarayan bir bahanedir.*

Dar gurup kimliğini sürdürmekte, herşey bizimle başlar, bizimle biter tavrında ısrar, hareketi en azından çok başlılığa sürükler; hareketin ardındaki potansiyelin israfına yol açar; teori ve pratik birlikteliğinin sağlanmasını önler; hareketin sosyalizm yolunda demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinde başarı kazanabilmesi için zorunlu merkezleşmeyi geciktirir. Hareketin tümünü ilgilendiren bir sorun olan eleştiri-özeleştirinin, yani hareketin özeleştirisinin *önüne aşılması* güç engeller çıkarır; esas işlevi toparlayıcılık olan özeleştiriyi *karşılıklı kısır suçlamalara ya da tarikat ehlinin kendi kendine günah çıkarma oyununa dönüştürür: hareketin tümüne sahip çıkılmasını imkânsız kılar. Bunun sonu toplumun çok hızlı sosyal evrim geçirdiği bir dönemde işçi sınıfı hareketinin dinamizminin, sosyalizmin bilimi doğrultusunda belirli hedeflere yöneltilecek yerde, çarçur edilmesidir.*

İşin buraya varmasını önlemenin tek tutarlı ve geçerli yolu, işçi sınıfıyla onun ekonomik ve siyasî mücadelesi içinde kaynaşıp bütünleşerek, hareketin hem işçi sınıfı hem de büettiği sosyal potansiyeli etkin siyasî güce dönüştürmek için, tün diğer ezilen ve sömürülen sınıf ve zümreler adına temsil atılmış olan somut adımın ardında hep bir araya gelmek ve o adımı daha ileri götürmektir.

TSiP, Zeytinburnu, Kartal ve izmir merkez ilçe müteşebbis kurulları atandı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin örgütlenme çalışmaları çeşitli illerde ve ilçelerde sürmektedir. Geçtiğimiz hafta içinde İstanbul Zeytinburnu ve Kartal ilçeleri müteşebbis heyetleri, Aydın ili Söke ilçesi müteşebbis heyeti, İzmir Merkez ilçe müteşebbis heyeti ve Kocaeli ili müteşebbis heyetleri de atanmıştır.

ZEYTİNBURNU İlçesi müteşebbis heyeti : ABDULLAH ERCAN (Başkan), CEMAL ÇELİK (sekreter), ZEKİ GİRGİÇLİ (Sayman), AYHAN ÇEKİÇ (üye), SÜLEYMAN BİLGİ (üye)

KARTAL İlçe müteşebbis heyeti: HAMZA DÜZGÜNOĞLU (başkan), TÜMER ÖNDER (sekreter), HÜSEYİN BAL (Sayman), NAHİ ÖZKAN (üye), İBRAHİM ÖZSAY (üye).

Aydın ili SÖKE ilçesi: ORHAN ÇUBUKÇU (Başkan), ALİ KUTSALCAN (Sekreter) ERDİNÇ CAMBAZOĞLU (Sayman), HÜSEYİN KAYA (üye), MEHMET CENGİZ (üye).

İZMİR ili Merkez ilçesi: İSMAİL ŞENTÜRK (Başkan), ABİDİN SÖKMEN (sekreter) DURSUN SARICA (Sayman)

TDF ile ilişkiler

Almanya'da kurulan ve çeşitli işçi derneklerini bağrında toplayan TDF ile ilişkiler olumlu bir düzeyde sürdürülmektedir. TDF'nin TSİP Genel Başkanına gönderdiği kutlama mektubuna TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın cevabı özetle şöyledir:

Partimizin kuruluşu münasebetiyle göndermiş olduğunuz kutlama mesajınızı aldık. İşçi sınıfımızın ve yoksul köylümüzün kendi örgütüyle siyaset alanına fiilen girmesi karşısında göstermiş olduğunuz ilgi ve güven bizleri yürekten sevindirdi.

71 Martı sonrasında halkımızın sömürü ve tahakküme karşı verdiği mücadeleyi bastırıp dağıtmak için uygulanan zılgıtın, halkımızın mücadele azminden bir şey eksiltmeyip tersine daha da artırdığı 14 Ekim seçimleriyle ve seçimler sonrasında «kendiliğinden» gelişen hareketlerle açıkça ispatlandı. Yarım asrı aşan bir sosyalizm geleneğine sahip olan ülkemizin sosyalist partiye olan ihtiyacı günden güne kendini dayatıyordu. TSİP kurucuları, başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımızın demokrasi ve özgürlük mücadelesinin acil olarak gereksindirdiği siyasi örgütlenmenin sorumluluğunu omuzlanarak, ilk fakat önemli adımı attılar.

Kuruluşunu yeni tamamlamış olduğunuz T.D.F. yi ve bağlı İşçi Derneklerini, yurt dışındaki işçilerimizin hızla gelişen örgütlenme bilinç ve azminin kanıtları olarak görüyor, Batı finans kapitaline karşı mücadele ederken yurdumuzdaki demokrasi ve özgürlük mücadelesinin yurtdışındaki işçilerimizin de esas meseleleri olduğu şiarını kendinize düstur edinmenizi çok olumlu bir davranış olarak karşılıyoruz.

Federasyonun ve Partimizin kuruluşunun, Büyük İşçi Direnişinin yıldönümüne rastlamasını mutlu fakat bilinçli bir «tesadüf» olarak kabul ederken, örgütünüzün gün geçtikçe daha büyük boyutlara ulaşacağına olan güvenimizi belirtir, vereceğiniz demokrasi ve özgürlük mücadelesinde başarılar dileriz.

Türkiye Sosyalist Işçi Partisi “ Bağımsız Kıbrıs ,, haftası düzenledi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi tüm demokratik örgütlere gönderdiği bir çağrıyla «Amerikan emperyalizmine ve Yunan faşizmine karşı Bağımsız Kıbrıs» haftası düzenlemiştir. Geçtiğimiz Cumartesi günü başlayan hafta, miting, afişleme çalışmaları, konferanslar, açık oturumlar kahve ve kapalı salon toplumları ile sürmektedir. Haftanın amacı, Kıbrıs'ın bağımsızlığı tezini yerleştirmek, bu konuda oynanmak istenen emperyalist oyunlara karşı halkımızı uyanık tutmak, halkımızın çıkarlarının ve dünya barışının, Kıbrıs'ın bir NATO üssü haline getirilmesini engellemekte olduğunu göstermektir. Kıbrıs Devletinin, toprak bütünlüğüne sahip bağımsız bir devlet olmasından yana olan, halkımızın doğrudan çıkarlarının, dünya barışının ve Akdeniz'in güvenliğinin Kıbrıs konusunda noktada düğümlendiğine inanan TSİP, ayrıca Kıbrıs'da, bağımsızlık ve demokrasi için mücadele eden yurtseverlerin, ilericilerin, sosyalistlerin yanında olduğunu da Bağımsız Kıbrıs haftası sırasında çeşitli yayın, bildiri ve toplantılarla vurgulamaktadır. «Amerikan emperyalizmine ve faşizme karşı Bağımsız Kıbrıs» haftası başarıyla sürmektedir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi «hafta» nın başladığını bir basın toplantısı ile duyurmuştur. Basın toplantısında Parti'nin Kıbrıs konusundaki görüşü anlatılmış ve basın mensuplarının sorularına cevap verilmiştir. Özellikte «taksim»in geçerli ve emekçi halkın çıkarlarından yana bir çözüm olarak görülmediği üzerinde durulmuş ve Kıbrıs'ın bağımsızlığı savunulmuştur.

Bu arada TSİP Genel Başkanı da Ecevit'e aynı konuda bir mektup göndermiştir.

TSİP'NİN KIBRIS KONUSUNDAKİ BASIN BİLDİRİSİ

Partimiz, «Emperyalizme ve Faşizme Karşı Bağımsız Kıbrıs Haftası» *düzenlemiştir. Bu konuda güçbirliği ve ortak çalışma için tüm yurtsever ve demokratik kuruluşlara çağrıda bulunulmuştur.*

Bu çalışmanın amacı: Emperyalizmin ve çeşitli ortaklarının Kıbrıs üzerindeki planlarını sergilemek, halkımızın bu konuda yanıltılmasını önleyerek Kıbrıs'taki faşist - emperyalist zulme karşı Türkiye halkının demokratik, özgür ve bağımsızlıkçı sesini ve öfkesini dünya kamuoyuna duyurmaktır.

Parimizin görüşü

Kıbrıs'da Amerikan emperyalizminin başını çektiği diğer emperyalist ülkelerin bilerek göz yumduğu kanlı bir oyun oynanmaktadır. Bu oyun şovenlik ve milliyetçilik kisvesi altında harekete geçirilen faşist Yunan komplocularının, Kıbrıs'da giderek güçlenen antiemperyalist mücadeleyi kan ve borutla bastırarak Doğu Akdenizi bir emperyalist gölü olarak tutmak sevdasıdır.

Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetini Doğu Akdenizde çıban başı olarak gören emperyalist kuvvetler kukla olarak kullandıkları faşist Yunan cuntasının piyonlarıyla Kıbrıs'a önce Amerikan askerleri çıkarmışlar, sonra askeri yığınak yapmışlar ve neticede bilinen kanlı darbeyi gerçekleştirerek yüzlerce Kıbrıs devrimcisini ve yurtseverini hunharca katletmişler, gene binlercesini tutuklamışlardır.

Bu oyunun iyi sezilmemesi için bir yandan şovenlik ve Elen milliyetçiliği motifini öne çıkartarak, öte yandan hareketi sözde kınayan bildiriler yayınlayarak dostlar alışverişte görsün kabilinden bir oyalamaca ve uyutmaca politikasını sürdürmüşlerdir.

ABD'nin başını çektiği NATO, «timsah gözyaşları» dökerek darbeye karşı karar suretleri çıkartırken, faşist - emperyalist güçler ilericilere ve demokratlara karşı sürek avını sürdürmüşlerdir.

Emekçi halkımızın çıkarının, Kıbrıs'ın bağımsızlığını doğrudan gerektirdiği kanısında olan Partimiz, hükümeti bu konuda uyarmayı görev bilir.

TSİP GENEL BAŞKANI'NIN ECEVİT'E MEKTUBU

Sayın Başbakan,

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Kıbrıs Cumhuriyetinde faşist Yunan cuntası ve onun ardındaki emperyalist güçler tarafından yaratılan vahim durum dolayısıyla, konuyla ilgili görüşlerini şahsınızda hükümetimize bildirmeyi görev bilmiştir.

Faşist Yunan cuntası, demokrat ve anti emperyalist bir politika izleyen ve Kıbrıs Rum halkının yüzde 96'sının oylarıyla seçilmiş bulunan meşrû Kıbrıs rejimini devirmek, Kıbrıs'daki bağımsızlıkçı halk hareketini ezmek ve Kıbrıs'ın bağımsızlığına son vererek Ada'yı ABD veya NATO üssü haline getirmek amacıyla Kıbrıs'ta bir fiilî durum yaratmıştır.

Bu durumun dünyamızdaki tüm gerici-faşist rejimlerin baş destekçisi ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki çıkarları doğrultusunda olduğu açıktır. ABD emperyalizminin hem Kıbrıs'daki demokrat hareketin ezilmesi ve anti-emperyalist gelişmenin durdurulması, hem de Pire'de olduğu gibi Akdeniz'in en stratejik bölgesinde yeni askeri üsler elde edilmesi sonuçlarını doğuracak olan bu müdahalede kesin bilgi ve inisiyatif sahibi olduğu görüşündeyiz.

Şu ana kadarki gelişmeler Kıbrıs Rum halkının, Ada'nın bağımsızlığına ve demokrasiye sahip çıkarak faşist Yunan cuntasına ve ardındaki ABD emperyalizmine karşı kararlı bir mücadele vereceğini göstermektedir. Bu durum emperyalizmi rahatsız etmekte ve direnmenin kırılması çareleri aranmaktadır.

Kıbrıs'ın bir ABD veya NATO üssü haline getirilmesi, Kıbrıs halkının, halkımızın, Arap halklarının ve hatta Yunan halkının sömürü ve tahakkümden uzak, özgür ve bağımsız uluslar olarak yaşama istek ve mücadeleleriyle kesin olarak çelişmektedir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, gerek halkımızın gerekse ilgili bütün halkların çıkarları açısından tutarlı tek çözümün bağımsız ve emperyalizme teslim olmamış bir Kıbrıs devleti olduğu kanısındadır. Faşist Yunan cuntası bugün Ada'da fiilî bir durum yaratmış bulunmaktadır. Bu fiilî durum Kıbrıs halkının özgürlüğünü ve Kıbrıs'ın bağımsızlığını yokedici yönde geliştiği takdirde Türkiye soruna mutlaka aktif olarak eğilmeli, ancak bu konuda alacağı tedbirler, mutlaka Kıbrıs'ın bağımsızlığını sağlayacak yönde olmalıdır. Emperyalizmin «taksim» oyununa gelmekten, hangi koşullar altında olursa olsun kaçınılmalıdır.

Hükümetimizin tutumunun bugüne kadar bu yönde olduğunu görüyor, halkımızın çıkarları ve dünya barışı açısından bu durumu memnuniyetle karşılıyor ve zorunlu herhangi bir müdahalenin tek amacının Kıbrıs'ın bağımsızlığının sağlanması olmasını diliyoruz.

Saygılarımızla

Çeşitli sendikalar Kıbrıs için görüşlerini açıkladı

Kıbrıs Olayları başladıktan sonra çeşitli işçi kuruluşları görüşlerini açıklamışlardır. Gerek faşist Yunan darbesi üstüne, gerekse Türkiye'nin barışçı amaçlarla ve Kıbrıs'ın bağımsızlığını yeniden kazanmasını sağlamayı hedefleyen askeri müdahalesi üstüne çeşitli işçi kuruluşlarının yayınladığı görüşleri sunuyoruz.

● DİSK'in görüşü

«Kıbrıs'taki son olayları DİSK olarak büyük bir dikkat ile izlemekteyiz.

Kıbrıs'taki meşru yönetime yönelik darbe ile Anayasal düzenin ihlal edilmiş olduğu üzerinde hemen hemen bütün Dünya devletleri fikir birliği halindedir. Bu darbenin ortadan kaldırılması ve darbeci Yunan subaylarının Kıbrıs'tan çıkarılmasının gerçekleştirilmesi için Türkiye'nin ve İngiltere'nin garantör devlet olarak harekete geçme yetkilerinin yürürlükteki anlaşmalardan doğduğu da şüphe götürmemektedir.

Türkiye'nin yaşamsal çıkarlarını doğrudan doğruya ilgilendiren bu darbe karşısında sağlıklı bir yorum yapmak ve faşist Yunan Cuntasının, emperyalizmin desteğinde oynamak istediği bir oyunu bozmak için her şeyden önce serin kanlı hareket etmek gerektiği de bir gerçektir.

Emperyalizm Kıbrıs'ı faşist bir ülkeye dönüştürmek ve Akdeniz bölgesindeki dengeyi kendi lehine değiştirmek istemektedir. Oysa, bağımsız Kıbrıs Devleti, Akdeniz de bir barış unsurudur.

Son olaylar karşısında Hükümetin gösterdiği kararlı tutumu DİSK olarak desteklemekteyiz. Hükümetin barışçı bir çözüm istediği ve askeri müdahaleyi son çare olarak sakladığı konusundaki tutumunu tamamen yerinde buluyoruz.

Hükûmet, Kıbrıs Devleti'nin bağımsızlığına verdiği önemi duyarlıkla belirtmek ve bu bağımsızlığın korunması için müdahale dahil her türlü tedbiri almaya hazır olduğunu göstermekle yerinde bir politika izlemektedir.

Londra'dan Ankara'ya dönüşünde sayın Başbakan'ın, temasları ile ilgili olarak «sevindirici çözümler bulmaya yaklaşmış olarak döndük, gelecek için ümitliyiz» biçimindeki sözleri bizlere umut vermiştir.

DİSK, uluslararası işçi sendikaları federasyonları ile de temas halindedir ve onların da haklı davamızda bizi tüm güçleri ile desteklemeleri için gerekli tedbirleri almaktadır.

Atina'daki diktatörlere ve Lefkoşe'deki darbecilere şunu da kesin olarak açıklamak isteriz ki, Türkiye, haklılığı bütün dünyaca tanınan isteklerin yerine gelmemesine, Kıbrıs'ta kendi ulusal çıkarlarını ve Kıbrıs Türklerini tehlikeye düşüren gayri meşru bir yönetimin kurulmasına hiç bir zaman göz yummayacaktır.»

● Basın İş'in görüşü

«Kıbrıs'ta sahnelenen oyun, Amerika'nın başını çektiği emperyalizmin Orta-Doğuda uyanan ve mücadele veren halkları ve bu halkların sahip oldukları kaynakları bir süre daha sömürme ve kontrol etme isteğinin bir parçasıdır.

Özellikle Amerikan emperyalizminin kuklası olan faşist Yunan cuntası, Kıbrıs'ta giderek güçlenen emekçi halk hareketini kanlı biçimde ezmek istemekte, ülkemizi ve diğer Arap ülkelerini emperyalizmin gözetleme imkanı aramaktadır.

Emperyalizmin ve onun silahlı ellerinin Kıbrıs'taki emekçileri ezmesine, bağımsızlık mücadelesi veren halkların direnişini kundaklamasına imkân verilmeyecek biçimde kesin tavır alınmalı, Kıbrıs'ın bağımsız bir ülke olması sağlanmalıdır.»

«Amerikan emperyalizminin faşist Yunan cuntası ile birlikte bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetini katletmek için giriştiği darbe, emperyalizmin özellikle Kıbrıs emekçi halkına yönelttiği zalim bir saldırıdır. Hükümet Kıbrıs'ın bağımsızlığının korunması için kesin tavır içinde bulunmalı, ancak bu arada emperyalizmin adayı üs haline getirme oyunlarından da şiddetle kaçınılmalıdır»

● Tekstil Sendikası'nın görüşü

Faşist Yunan Cuntası'nın Kıbrıs'ta giriştiği oyun, Bağımsız Kıbrıs Devleti'ni parçalamak amacıyla ve ABD Emperyalizminin çıkarları doğrultusunda gerçekleştirildi.

Yunan Cuntası ve onun Kıbrısta'ki faşist özlemler taşıyan kadrosu geniş katliamlarla Kıbrıs halklarını boğma, birbirine kırdırma, ortalığı bulandırma hevesinde görünmektedir.

Kıbrıs'ı Doğu Akdeniz'in, ABD üssü haline getirme amacıyla girişilen ve Yunan askeri işgali görünümünde olan bu faşist müdahaleye karşı ülkemizin garantör devlet olarak aktif tavır alması beklenemezdi.

Yıllardır özlemini duyduğumuz onurlu dış politikası ile ülkemizi dünya devletleri katında yücelten Ecevit Hükümeti, Kıbrıs konusunda da ulusumuza yaraşır en doğru tavrı almakta gecikmedi.

Sendikalar Kıbrıs olayları yüzünden grevleri erteliyor

Kıbrıs'ta gerçekleştirilmek istenen faşist darbe ve Kıbrıs'ın bağımsızlığına kasteden bu girişimi önlemek amacıyla başlayan Türkiye'nin askeri hareketi dolayısıyla halen sürmekte olan bir çok grev, grevleri yürütmekte olan sendikaların aldıkları kararlarla ertelenmektedir.

Türk İş İcra Kurulu bu konuda yaptığı toplantıda bağlı sendikaları grevleri, olayların sonuna kadar durdurmağa çağırmış ve özellikle enerji işkolunda çalışan işçilerin üretimi arttırıcı bir tempo ile çalışmalarını istemiştir.

Türk İş dışında kalan sendikaların grevleri de sendika yöneticilerinin kararları ile Kıbrıs Olaylarının başlamasından itibaren ve savaş hali sona erene kadar kaldırılmaktadır.

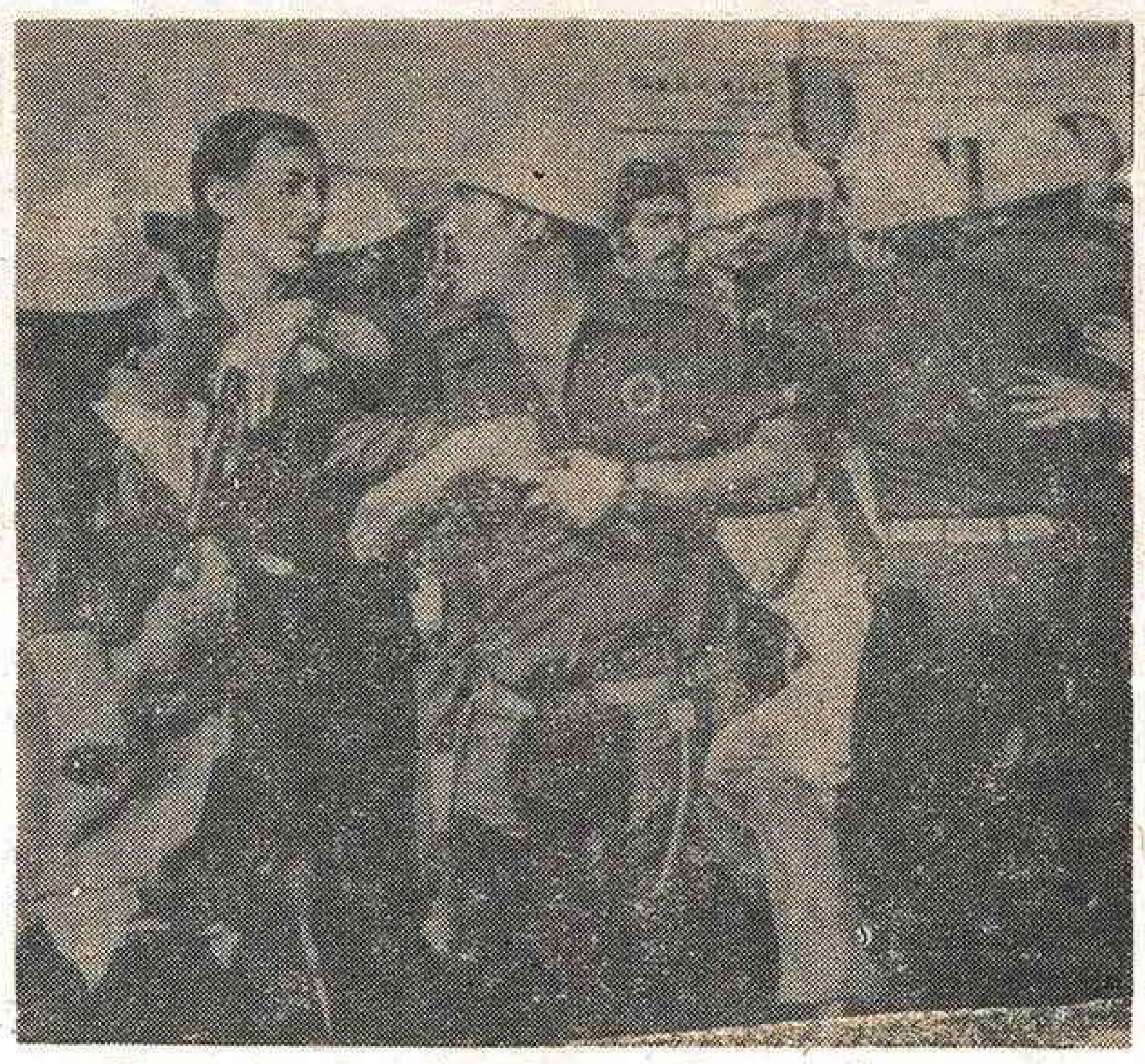

Genel İş Ankara Belediye grevini bir süre erteledi

Ankara Belediyesinde çalışan 6641 işçinin başlattığı grev, Belediyenin uzlaşmaz tutumunda ısrar etmesi yüzünden devam etmektedir. Olaylarla başlayan grevin daha sonraki günlerinde de başka olaylar çıkmış, merkez haldeki çöplerin toplanması konusunda engelleme yapan işçiler, AP eğilimli kabzımalların hakim olduğu esnaf derneğinin adamları tarafından dövülmek istenince çatışma çıkmıştır. Olayın başlamasından çok kısa bir zaman sonra hal binasına gelen toplum polisi, grevin ilk gününde olduğu gibi işçilere saldırmıştır.

SON DAKİKA

Genel İş Sendikası'nın Ankara Belediyesi'nde sürdürdüğü grev Kıbrıs Olayları dolayısıyla kaldırılmıştır. Karar Türk İş İcra Kurulu'nun yurt düzeyindeki bütün grevlerin durdurulması kararına uygun olarak alınmıştır.

Güven Döküm, torna grevcileri

G.Antep Güven döküm grevi 72'nci gününde

Gaziantep'te Güven Döküm ve Torna Atölyesinde İleri Maden İş Sendikası'nın başlattığı grev bu gün (salı) 72. gününü doldurdu. KİTLE'nin daha önceki sayılarında ayrıntılı bilgi verilen Güven Döküm grevi bu güne kadar son derece örnek bir disiplin ve kararlılık içinde sürmüştür. Bu arada hem mahalli bir sendika olmanın doğurduğu maddi güçsüzlüğe bir çare bulmak hem de yurt düzeyinde örgütlenmiş bir sendikanın merkezi disiplini içinde daha güçlü mücadele verebilmek amacıyla yaptıkları DİSK üyesi Maden İş'e katılma girişimleri Maden İş yöneticileri tarafından cevapsız bırakılmış buna karşılık Çağdaş Metal İş Sendikası, İleri Maden İş'e çağrıda bulunmuştur. Maden İş'in umursamaz tavrı yüzünden İleri Maden İş Sendikası, Çağdaş Metal İş Sendikası'nın federatif yapısı içinde yer almıştır. Bu katılma hareketinden sonra maddi durumlarını daha güçlendiren Güven Döküm - Torna işçileri grevlerinin, şimdi çok daha dirençli, çok daha rahat ve istenen haklar alınana kadar süreceğini söylemişlerdir.

Çeşitli işyerlerinde grev ve direnişler sürüyor

● DSİ ESKİŞEHİR BÖLGESİNDE 350 İŞÇİ DİRENİŞE GEÇTİ.

Devlet Su İşleri Eskişehir 3. Bölge Müdürlüğünde çalışan 350 işçi servis arabalarının kaldırılması üzerine direnişe geçmişlerdir. Toplu sözleşmede şehirden uzakta olan işyerlerine işçilerin, DİSK tarafından sağlanacak araçlarla taşınması hakkını alan işçiler, işverenin 11 aydan beri sözleşmenin bu maddesini uygulamadığını söylemişler ve direniş kararı almışlardır. TES İş Sendikası Eskişehir Şube Başkanı bu konuda şu bilgiyi vermiştir» Servis arabaları tutarsız bir gerekçe ile kaldırılmıştır ve tamamen işveren durumundaki müdürün ve çevresinin kaprisini yansıtmaktadır. Oysa bu, sözleşme ile kazanılmış bir haktır DSİ işçileri direnişi, yanlış uygulama kaldırılana kadar sürdüreceklerdir» demiştir.

● İSTANBUL'DA ÜÇ YAPI MALZEMESİ FABRİKASINDA 650 İŞÇİ GREV YAPIYOR

Çimse İş Sendikasının, İstanbul'da Süper Ateş Tuğla, Türk Ytong ve Kurt Kiremit Fabrikalarında başlattığı ve toplam 650 işçinin katıldığı grevler devam etmektedir. Büyükdere Tuğla Fabrikasında da önümüzdeki günlerde grev uygulamasına geçileceğini belirten Çimse İş Sendikası yöneticileri, İşverenler Sendikasının bütün toplu sözleşme görüşmelerinde uzlaşmaz bir tutum içine girdiğini ve Paşabahçe, Küçüksu ve Arslan Tuğla Fabrikaları için sürmekte olan toplu sözleşme görüşmelerinin de çıkmaza girdiğini ve muhtemelen buralarda da greve gidileceğini ileri sürmüşlerdir. Çimse İş yetkilileri, işveren sendikalarının tutumunu şöyle açıklamışlardır:

«İnşaat mevsiminin en hızlı devresinde, sözleşme görüşmelerine katılmayarak grevi kaçınılmaz hale getiren işverenler ve sendikaları, ellerindeki büyük stokları karaborsadan piyasaya sürebilmenin hesapları içindedirler. Şu anda yaptıkları da bunun zeminini hazırlamaktan ibarettir».

● ÖMÜR YOĞURDU'NDA 135 İŞÇİ GREVE BAŞLADI.

Ömür yoğurtları işyerinde Oleyis Sendikası Marmara Bölge Temsilciliği tarafından yürütülen ve 135 işçinin katıldığı grev devam etmektedir. Sendikanın yaptığı açıklamaya göre toplu sözleşme görüşmeleri çıkmaza girince, konu uzlaştırma kuruluna gitmiş ancak uzlaştırma kurulu kararı taraflarca kabul edilmemiştir. Bunun üzerine grev uygulamasına geçilmiştir.

Demokrasi cephesi ve sermaye ile uzlaşma

Demokrasinin anlamının ve öneminin kavranması, demokrasinin işçi sınıfının siyasal mücadelesine ekmek kadar, su kadar gerekli olduğunun, demokrasi için mücadelenin, işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın demokratik iktidarı için mücadele demek olduğunun gereğince benimsenmesi 1971 baskı dönemini izleyen günlerin en sevindirici olgusudur. Bir kaç sapkın çizgi dışında, sosyalist kadrolar nisbi demokrasinin sınırlarını genişletme, faşist ve emperyalist saldırılardan mevcut demokratik ortamı koruma konusunda mücadeleye kararlılar.

Ne var ki şimdi de bir başka yanlış eğilim saflarımızda uç veriyor, yaygınlaşma yolları arıyor. Demokrasi için mücadele yerine sermaye ile uzlaşmayı, «demokratik cephede yer alma» diyerek, işçi sınıfı çizgisi dışındaki çizgilerin kuyruğuna takılmayı - istemeden de olsa - öneren bu eğilimler, özellikle bazı sosyalistlerin, CHP'ye karşı politikasında kendini iyice gösteriyor ve pasifizm, kuyrukçuluk gibi en harcıalem sapmaların bütün karekteristiklerini taşıyor.

Demokrasiye sahip çıkma ve onu savunma konusunda görüş birliği içinde olduğumuz bir çok kişi, hatta kadro bu gün işçi sınıfının Sosyalist Parti'sinin kurulmasına «CHP'yı bölmemek, demokrasi cephesinin gücünü zayıflatmamak» gerekçesiyle karşı çıkabilmişlerdir. KİTLE'nin daha önceki sayılarında yeterince eleştirilen bu sakat tez, kimi zaman sorunu «oy hesabına» kadar indirgemiş ve demokratik mücadeleyi, parlamenter mücadelenin dar sınırları içine hapseden bir görüşü ciddi ciddi savunmaya kalkışmışlardır. İşçi sınıfının sosyalist partisine «CHP oylarını böler, CHP'nin parlamenter gücünü zayıflatır, demokrasiyi güçten düşürür» diye karşı çıkanlar. bilerek ya da bilmeyerek işçi sınıfının örgütsüzlüğünü savunmuşlar, demokratik cepheyi güçten düşürmek, işçi sınıfının örgütsüz ve dolayısıyla dağınık olarak yer aldığı bir demokratik cephenin kaçınılmaz yenilgisi kolaylaştırmak yanılgısına düşmüşlerdir.

Sözünü ettiğimiz çizgi salt tartışma planında kalsa idi belki de endişeyi gerektirmez, sözgelimi böyle bir yazının yazılmasına bile gerek kalmazdı. Gelgör ki bu yanlış çizgi özellikle işçi sendikaları içinde yayılabilmek, hiç olmazsa sendika liderlerini etkilemek olanağı bulmaktadır. Bu durumda sendikaların politikaları işçi sınıfı çizgisinin dışına kaymakta yani «objektif olarak sermaye ile uzlaşmaya» yönelmektedir.

Utangaç grevciler

Bu gün en devrimci bilinen sendikalarda, en haklı grevler bile kamuoyuna «Bu grev hükümeti yıpratmaya yönelmemiştir» parantezi açıldıktan sonra sunulmaktadır. Sendikalar adeta utanarak grev kararı almakta ve uygulamaya geçmeden önce de aynı anlamsız «utangaçlığı» sürdürmektedirler. Nitekim İskenderun'daki demir çelik inşaatında çalışan 15 bin yapı işçisinin direnişi aynı gerekçe ile cesaretle savunulamamış, bir çok ilerici sendika, desteğini «utangaç bir bildiri» ile geçiştirmiştir. Bu yüzden de İskenderun'daki yapı işçileri ancak zorlu bir direnişten sonra kamu desteği sağlayabilmişler ve kendi bilekleriyle bu durumu yaratırlarken ağır fireler vermişler, kıyım ve terör altında en iyi militanların üretim dışı kalması durumu ile karşılaşmışlardır. Oysa DİSK kanadından gelecek etkili bir destek İskenderun'daki sarı sendika - işveren ikilisini çok daha kolay sindirebilir, terörü önleyebilirdi.

SSK Genel Kurulu'nun uysal çocukları

Grevlerle ilgili olarak tesbit etmeye çalıştığımız uzlaşmacı eğilim SSK Genel Kurulunda da kendini gösterdi. DİSK, Genel Kurula çağrılmayışını ürkek ve ihtiyatlı bir dille protesto etti ve bununla yetindi. Resmi çağrılı olmamasına rağmen Genel Kurulda konuşma olanağı bulan bazı ilerici bilinen işçi liderleri ise «Genel Kurul'un uysal çocukları» oldular.

Ne Genel Kurul'da, ne kamuoyunda ve basında SSK üstüne dişe dokunur herhangi bir eleştiri getirilmedi. Eski genel kurullarda hiç olmazsa SSK fonlarının sermayedarlara peşkeş çekilmesini protesto eden, SSK'daki yolsuzlukları sayıp dökenler bu defa açıkça sustular. Kimse çıkıp da 141 ve 142. maddeden hüküm giyenler af kapsamı dışında bırakılırken, işverenlerin ödenmemiş sigorta primlerinden doğan 150 milyon lirayı aşkın cezalarının neden ve ne hakla affedildiğinin hesabını sormadı. Önümüzdeki baharda emekli olarak binlerce işçi için ne gibi hazırlıklar yapıldığı sorulmadı. Bir Ankara gazetecisinin deyimiyle, «İşçi temsilcileri, SSK Genel Kurulunda uyurgezer gibi dolanan uysal çocuklardı».

Asgari ücret üstüne yayınlanan bilimsel incelemeler ne oldu?

Asgari ücretlerin tesbiti sırasında Türk İş'in sosyal demokrat sendikacılarının ve DİSK'in izlediği tutum, yukarıda sayageldiklerimizin en endişe verici örneklerinden biri idi.

Seçim öncesinde «asgari ücretler 100 lira olmalıdır», «Asgari ücret üç misli artmalıdır» gibisinden demeçler verenler, bağışlanmaz bir geri dönüşle 40 lira asgari ücreti «minnet ve şükranla karşıladıklarını» belirttiler. Daha asgari ücret komisyonu toplanmadan, hükümet çevrelerinden sızdırılan 34.40 lira arasında değişecek bir asgari ücret tesbit edileceği haberleri sendikacılar arasında, kadere rıza gösteren bir tavırla, «Bu ekonomik durumda daha fazlası nasıl mümkün olabilir? Sonra Türkiye'nin çivisi çıkar» gibisinden tepkiler uyandırdı, Asgari ücretin kaderi, komisyon toplanmadan belli olmuştu.

Demirel hükümeti zamanında asgari ücret komisyonu toplanmadan bilimsel incelemeler hazırlatan ve asgari ücretin bu verilere dayanarak tesbitini şiddetle savunan sendikalar (DİSK ve Sosyal Demokratlar) bu defa sustular. Ecevit hükümetini yıpratmamak gibi ince bir politika (!) gereği, temsil ettikleri işçileri, sermaye karşısında savunmasız bıraktılar.

Nitekim çelişkiyi iyi tesbit eden ve sermayenin faşist özlemli kesimlerinin görüşlerini savunan Meydan Dergisi fırsatı kaçırmadı ve sendikaların bilimsel araştırmaların ve asgari ücret taleplerinin fotokopilerini yayınlayıp sordu: 1971'den bu yana hayat ucuzladı mı yoksa?

Gerçekten 1971'de DİSK'de, Sosyal Demokratlar da asgari ücretin 70 liranın altında tesbit edilmesi halinde bu ücretle işçilerin geçinmesinin mümkün olmadığını savunuyorlardı ve aynı sendikalar şimdi «40 lirayı minnet ve şükranla karşıladıklarını» kimi zaman açık açık (Türk İş) kimi zaman üstü örtük söylemekten kaçınmıyorlar.

Doğru çizgiyi tesbit edelim

Yukarıda sıraladığımız örnekler çoğaltılabilir. Bu gün sosyalistler arasında uç verdiğini söylediğimiz ve işçi sınıfı hareketini sermaye ile uzlaşmaya iten eğilimler sendikalarda işte bu tehlikeli yanlışları beslemekte, sosyalist çizgi yerini kuyrukçu, pasifist bir sapmanın batağına terketmektedir.

Bu önlenmelidir. İşçi sınıfı ideolojisi ve ondan fışkıran doğru politika bıkıp usanmadan ortaya konmalı, sapkın eğilimler çarçabuk etkisizleştirilmelidir. Demokrasinin savunulması, geliştirilmesi konusunda CHP ve diğer demokratik güçlerle omuz omuza mücadele etmesi gereken ve bu mücadelenin kılavuzluğunu üstlenmesi gereken işçi sınıfı, bu ortak mücadele politikasında, işçi sınıfının asgari programından daha geriye düşmemeyi başarmak zorundadır. Bu programda ise işçi sınıfının ekonomik haklarından taviz verme politikası yoktur; tüm demokratik güçleri - ve tabii CHP'yi - sermayeye hoş görünmek için alabildiğine tavizci bir tutuma sürükleyecek kuyrukçu ve teslimiyetçi politikanın yeri yoktur. Sosyalistler, küçük burjuva ve yaban burjuva partileri ile demokratik ittifaklar kurduklarının bilinci içinde, bu partilerin sağa yönelen zigzaglarına kapılmadan ve onları doğru yola çekerek yol almasını başarmak zorundadırlar.

Demokrasi cephesi asıl böyle güçlenir

Sanırsak yanılgının kökü demokratik cephenin savunulması ile bu cephenin bir kesimini oluşturan CHP'nin desteklenmesinin birbirine karıştırılmasından doğmaktadır. KİTLE'de bunun yanlışlığı defalarca sergilendi. Demokratik Cephenin «örgütlerarası ittifak» olduğu ve bu ittifakın ideolojik ve politik öncüsü ancak ve ancak işçi sınıfının sosyalist partisi olduğu zaman cephenin «en güçlü yapısına» kavuşabileceği söylendi.

Bu ne demektir? Bir daha belirtelim: Demokrasi mücadelesi parlamenter mücadeleden ibaret değildir. İskenderun Demir Çelik direnişi demokratik mücadelenin en soylu örneklerinden biridir ve parlamenter bir başarı kadar önemli olmuştur. Ondan çok daha örgütlü, çok daha doğru taktiklerle yürütülücek bir mücadele demokrasi cephesine, bir seçim zaferi kadar güç katar.

Dahası, CHP yapısı gereği zigzaglar çizmek zorundadır. Çizmektedir de. İşte bu noktada CHP'yi ve benzeri siyasi kuruluşları sermayenin iğvalarından kurtarmak, onları sermaye içinde değil, işçi sınıfı içinde, sosyalist hareket içinde dayanaklar aramaya yöneltmek demokratik mücadelenin gereğidir. Asgari ücret gibi, kıdem tazminatı gibi, toplu sözleşmelerde ücret artışı gibi haklı ve doğru işçi taleplerinin inatla savunulması demokrasi cephesini ve hatta CHP'yi yıpratmaz, güçten düşürmez. Tam tersine, bu talepler gerçekleştikçe CHP'yi etkilemeğe çabalayan sermayenin alacağı tavırlar yüzünden CHP'yi ve benzeri örgüt yada kuruluşları halka yaslanmaya, sermaye saflarındaki bağlarını tasfiyeye ve işçi sınıfı çizgisine daha bir yakınlaşmaya iter. Bu ise demokrasinin gelişmesidir.

Unutulmaması gerekir ki sosyalistlerin görevi mevcudu muhafaza değil, mevcudu daha ileri aşamalara yöneltmektir. Yani var olan demokratik ortamın en iyi savunuşu, onun sınırlarını daha genişletmeye yönelik kararlı bir mücadele ile mümkündür.

Bu mücadelenin hedeflerini işçi sınıfının asgari programı, demokratik iktidar programı çizmektedir. Ancak aynı program, bu mücadelenin örgütlü sürdürülmesini de emretmektedir. Bu, sosyalistlerin, demokrasi mücadelesini ciddi ve doğru sürdürebilmesi için işçi sınıfının sosyalist Partisi'nin saflarında ve bayrağı altında kenetlenmelerini zorunlu kılar. Gerisi kaçınılmaz bir şekilde sermaye ile uzlaşmacı eğilimlere ebelik edecektir.